

ОТЧЕТ
НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН
НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
2022 г. – 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ.....	3
1. Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудова миграция.....	4
2. Политика в областта на трудовите отношения.....	7
3. Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете.....	12
4. Политика в областта на хората с увреждания.....	13
5. Политика в областта на социалното включване.....	16
6. Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции.....	22
II. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ.....	34
Таблица № 1 Изпълнение на стратегически приоритети и цели по политики.....	34

I. Изпълнение по области на политики

Стратегическият план на Министерство на труда и социалната политика за периода 2022 – 2025 г. е утвърден със Заповед № РД-01-154/20.05.2022 г.

Ангажиментите на Министерството са формулирани на базата на целите и задачите, поставени в стратегическите документи на национално ниво и секторно ниво, сред които: НПП България 2030, в частност Приоритет 11 „Социално включване“ и плановете за нейното изпълнение; секторните стратегически документи от областите на компетентност на министерството – Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), Стратегията по заетостта на Р България 2021-2030 г., Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.), Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030, Националната стратегия за дългосрочна грижа, Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 г., Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021– 2030 г., Националната концепция за социална икономика; Рамкова политика за насърчаване развитието на корпоративната социална отговорност – 2025-2027 година; стратегически документи, регламенти, директиви и препоръки на ЕС в трудовата и социалната област, Конвенции на Международната организация на труда (МОТ) в областта на труда и други специфични рамкови документи и Програмата за управление на правителството.

Отчетът на Стратегическия план за периода 2022-2025 г. е изготвен в изпълнение на чл. 12, ал. 3 от Вътрешните правила за планиране, мониторинг и оценка на дейността на МТСП (утв. със Заповед № РД-01-350/17.12.2021 г.).

Постигнато е високо изпълнение на стратегическите цели. От общо 52 стратегически цели в Плана, 49 са изцяло изпълнени, 2 са частично изпълнени, а една от целите е отпаднала за изпълнение.

През периода на действие на Стратегическия план 2022 – 2025 г. се открояват следните акценти при постигането на стратегическите цели и приоритети в обхвата на политиките и в администрацията на МТСП:

- Чрез активната политика на пазара на труда се балансираха процесите на търсене и предлагане на пазара на труда, насърчаване на заетостта и ограничаване безработицата.

- Изпълнението на политиката по трудовите отношения подобри нормативната уредба, осигурена е по-висока защитеност на работещите, България вече е сред страните ратифицирали всичките 10 конвенции на Международната организация на труда. През периода значително се увеличи размерът на пенсиите.

- В областта на социалното подпомагане обвързването на социалните помощи от гарантирания минимален доход премина към линията на бедност, с което се повиши ефективността на подпомагането. Регламентирани са и нови целеви помощи.

- При политиката за хора с увреждания се увеличи финансовата подкрепа и е усъвършенствана нормативната рамка.

- За постигане на целите на политиката за социално включване се предприеха редица законодателни мерки и се изпълняват стратегически документи и планове, приети на национално ниво.

- При политиката в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции ежегодно с ПМС е увеличавана минималната работна заплата и е постигнат устойчив ръст на доходите. Сред постиженията в социалната икономика са

206 регистрирани социални предприятия, при планирани 68. Създадени са шест фокус-точки (регионални центрове) в Пловдив, Габрово, Бургас, Варна, Ловеч и Благоевград.

С РМС № 52 от 03.02.2022 г. (изм. с РМС № 780 от 03.11.2023 г.) за утвърждаване на класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, чийто бюджет се включва в държавния бюджет, с изключение на първостепенните разпоредители с бюджет по бюджетите на Народното събрание и на съдебната власт, за периода 2022 - 2025 г., МТСП реализира дейности в 6 области на политики.

В първата част на отчета е направен подробен преглед на изпълнението на стратегическите приоритети и цели по отделните области на политики, а във втората част, в таблична форма е представен напредъка, измерен чрез оценката на съответните индикатори за изпълнение спрямо планираните целеви стойности и отчетени такива в края на периода на Плана.

1. Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция

Политиката в областта на пазара на труда и трудовата миграция е насочена към увеличаване на заетостта и подобряване на качеството на работната сила, активиране на икономически неактивните лица и интегриране на неравнопоставените групи на пазара на труда, ефективно управление на трудовата миграция от трети държави и подпомагане свободното движение на работници в ЕС. Действията на политиката са съобразени с изискванията на нормативните и стратегическите документи в тази област. Чрез активната политика на пазара на труда се балансират процесите на търсене и предлагане на пазара на труда, насърчава се заетостта и се ограничава безработицата.

Основните предизвикателства на пазара на труда в периода 2022-2025 г. бяха запазване и увеличаване на заетостта за постигане на заложената в Стратегията по

заетостта 2021-2030 г. цел, високата безработица сред групите в неравностойно положение на пазара на труда като: безработните без квалификация, продължително безработните лица и безработните с основно и по-ниско образование. Предизвикателство на пазара на труда са и големите регионални различия в равнищата на регистрирана безработица между отделните административни области в страната, както и значителния брой неактивни лица в трудоспособна възраст.

За преодоляване на идентифицираните предизвикателства са реализирани дейности за насърчаване икономическата активност на населението, включително сред младежите, които не работят и не учат, насърчаване на заетостта и намаляване на безработицата, включително сред неравнопоставените групи на пазара на труда, както и за повишаване качеството на работната сила с фокус върху придобиване на дигитални умения. Предоставени са възможности за придобиване на ключови умения и квалификация по търсени на пазара на труда професии, както и възможности за безработни лица без завършен начален етап на основното образование за участие в обучение за придобиване на професионална квалификация, съчетано с участие в курс за ограмотяване. Обученията са организирани по професии, необходими за заемане на заявени свободни работни места, както и за задоволяване на бъдещи потребности на пазара на труда от квалифицирана работна сила съобразно ежегодно провежданото от Агенцията по заетостта проучване сред работодателите за търсенето на работна сила в страната и резултатите от прогнозите за развитието на пазара на труда в страната за периода от 2018 до 2034 г.

С цел повишаване ефективността на активната политика по заетостта през отчетния период бяха направени изменения на Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ). Промените допринасят за по-бързото и ефективно удовлетворяване на индивидуалните потребности на работодателите от квалифицирана работна сила, както и за подобряване възможностите на безработните от групите в неравностойно положение за включване на пазара на труда. С цел ограничаване на пречките пред заетостта и осигуряване на бързи преходи от безработица в заетост бяха направени промени, свързани с регистрацията, правата и задълженията на безработните лица. С приетото обединяване на насърчителните мерки за включване в заетост на безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда се създават условия за преодоляване на фрагментирането в активната политика и по-ефективно администриране на процедурите по реализиране на активната политика за заетост. Бяха отменени мерки, които не се прилагат поради липса на интерес от страна на работодателите и безработните лица. Беше прецизиран и обхвата на понятието „Групи в неравностойно положение“. През отчетния период е преобразувано Държавното предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ чрез вливането му в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи с цел създаване на широкопрофилна и с национален обхват обучаваща организация, която ефективно да допринася за реализиране на политиката на МТСП в областта на обучението на възрастни..

Введена бе възможност за финансиране на процедури за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, с което се разширяват възможностите за придобиване на професионална квалификация в повече и в нови, различни професионални области и се осигурява по-бърз и по-гъвкав път за придобиване на квалификация по професия.

Введено е определение за „икономически неактивни лица“ и набор от дейности, насочени към активирането им. Съгласно промените в ЗНЗ и Правилника за прилагане на ЗНЗ, активирането на икономически неактивните лица е поредица от действия, които са свързани с информиране, консултиране, насочване към самостоятелно търсене на работа или регистрация в дирекции „Бюро по труда“. Дейностите с икономически

неактивните лица ще се осъществяват от бюрата по труда в сътрудничество с регионалните органи по заетостта. Създадени са 106 междуведомствени екипи на местно ниво за изпълнение на дейностите по активиране на икономически неактивни лица. Данните на НСИ показват, че за периода 2022 г. до третото тримесечие на 2025 г. се наблюдава намаление на броя на икономически неактивните лица в трудоспособна възраст, съответно от 1 057 хил. до 1 032,8 хил., а желаещите да работят лица в рамките на тази съвкупност намаляват от 138,5 хил. на 71,1 хил., което показва, че предприетите действия са в правилната посока.

Данните от Наблюдението на работната сила показват, че през 2025 г. коефициента на заетост за възрастовата група 20-64 години достига 77% (при 73.3% през 2022 г.). През отчетния период и безработните лица също са намалели от 181 486 средногодишно през 2021 г. до 149 320 средногодишно през 2025 г. (или с 32 166 лица). С 10 127 намаляват продължително безработните (от 42 745 средногодишно през 2021 г. на 32 618 средногодишно през 2025 г.) и с 2 567 безработните младежи (от 20 230 средногодишно през 2021 г. на 17 663 средногодишно през 2025 г.)

През отчетния период в изпълнение на насърчителни мерки, програми и проекти за обучение и заетост, включени в Националните планове за действие по заетостта, е осигурено професионално обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности на общо 35 175 безработни лица и заетост по мерки и програми на 45 222 безработни лица от неравнопоставените групи на пазара на труда. За отчетния период 197 483 безработни лица са активирани и мотивирани за активно поведение на пазара на труда и са сключени 92 986 споразумения за интеграция на продължително безработни лица. Лицата от неравнопоставените групи, започнали работа по програми и мерки, финансирани със средства от държавния бюджет, са: продължително безработни лица - 10 898, младежи - 4 689 и лица с трайни увреждания - 7 577.

Политиката за свободното движение на работници и трудовата миграция през отчетния период е насочена основно към осъществяване на балансиран прием на граждани на трети държави във връзка с потребностите на българския пазар на труда, пълноценно участие в процесите на формулиране и вземане на решения в ЕС в областта на свободното движение на работници, трудовата миграция, гарантиране на правата на българските работници в ЕС и др.

Основните законодателни предложения в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция, разглеждани през отчетния период, са свързани с приемането на Закон за изменение и допълнение на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (обн., ДВ, бр. 8 от 2023 г.) и на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 52 от 2025 г.), с което приключи процесът по въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2021/1883 за условията за влизане и пребиваване в Европейския съюз на граждани на държави извън ЕС за целите на висококвалифицирана трудова заетост. Нормативни промени от 2022 г. в ЗТМТМ и Закона за насърчаване на заетостта регламентираха достъпа без разрешение до пазара на труда за работници – граждани на трети държави, ползващи се от временна закрила (за срока на временната закрила, определен от Министерския съвет). За лицата, ползващи се от временна закрила, бе осигурен достъп и до услугите за заетост, предоставяни от бюрата по труда, наравно с българските граждани, регистрирани като търсещи работа лица.

За периода 2022 г. – 2025 г. достъп до българския пазар на труда са получили общо 123 916 работници – граждани на трети държави. Общо 43 687 са решенията на изпълнителния директор на Агенцията по заетостта (АЗ) във връзка с издаването на „Единно разрешение за пребиваване и работа“, 5 610 са разрешенията за работа на командировани лица, 13 289 са решенията за упражняване на сезонна заетост до 9 месеца

на чужденци във връзка с издаване на „Разрешение за сезонен работник”, 1 713 са решенията, свързани с преместване на лица по вътрешнокорпоративен трансфер, 4 618 са решенията за упражняване на висококвалифицирана заетост във връзка с издаване на „Синя карта на ЕС“, 29 са разрешенията за извършване на дейност на свободна практика, 54 381 са регистрациите/декларирането в АЗ на краткосрочна заетост по реда на ЗТМТМ и 589 - регистрациите на лица от български произход.

През отчетния период са възобновени преговорите за подписване на спогодба за регулиране на трудовата миграция с Република Узбекистан.

2. Политика в областта на трудовите отношения

Политиката в областта на трудовите отношения е насочена към успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна регулация на трудовите отношения, балансирана социалноосигурителна система и ефективен социален диалог. При изпълнение на политиката се постига повишаване на качеството и сигурността на труда, гарантиране на адекватността и устойчивостта на пенсионната система и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност. В контекста на постигане на максимално ниво на защита на работещите са изпълнени ангажиментите за гарантиране на трудовите и осигурителните права на работещите чрез усъвършенстване на законодателството, в това число и за осигуряване на сигурна и гъвкава заетост.

През отчетния период са приети промени в **Кодекса на труда (КТ)**, с които се постига повишаване на нивото на информираност на работниците за условията на работа и подобряване на предвидимостта при работа. Подобряват се и възможностите за баланс между професионалния и личния живот, включително и чрез регламентиране на индивидуално право на бащата (осиновителя) за ползване на отпуск в размер на 2 месеца за отглеждане на дете до 8-годишна възраст. Направени са и промени с акцент върху усъвършенстване на нормативната уредба, приложима към работата от разстояние и регламентиране на отговорност за гарантиране на трудовите възнаграждения на работниците и служителите при веригите от подизпълнители. Промените по отношение на работата от разстояние са в изпълнение на мярка от Националния план за възстановяване и устойчивост. Направените промени са свързани с въвеждането в националното законодателство на изисквания, произтичащи от правото на ЕС. Изготвен е и проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда, който е одобрен с Решение № 838 от 28 ноември 2025 г. на Министерския съвет и внесен за разглеждане в Народното събрание. Законопроектът има за цел усъвършенстване на правната уредба в областта на колективното договаряне с акцент върху договарянето на равнище отрасъл и бранш.

Приети са промени в **Наредбата за работното време, почивките и отпуските**, с които се урежда редът за установяване на задълженията за дежурство и за времето на разположение на работодателя, максималната продължителност на времето и редът за отчитането му. По този начин ясно са регламентирани правата и задълженията на страните по трудовото правоотношение, когато поради особения характер на работата е необходимо да се въвежда такава организация в предприятието, като е ограничено и максималното време, през което работникът или служителят може да е на разположение, за да се постига по-добро съчетаване на личния и професионалния живот. Приети са и промени, с които се осигурява правото на удължен платен годишен отпуск на служителите, които осъществяват дейности по предоставяне на социални услуги, и се регламентират ред за прехвърляне на отпуск поради бременност и раждане след навършване на 6-месечна възраст на детето на един от родителите на майката или на бащата и ред за прехвърляне на отпуск при осиновяване на дете след изтичане на 6 месеца от деня на предаване на детето за осиновяване на един от родителите на

осиновителката или осиновителя. През 2025 г. са приети промени, с които се регламентира ред за ползване на отпуск от бащата (осиновителя) на основание чл. 167, ал. 1 от Кодекса на труда, когато майката (осиновителката) е лишена от родителски права или те са предоставени на бащата (осиновителя), както и ред за ползване на отпуск при смърт на роднина, така че да има право работникът или служителят да го ползва в 8-дневен срок от деня на смъртта.

В контекста на постигане на максимално ниво на защита на работниците са приети промени в **Наредбата за командировките в страната**. По този начин е увеличен минималният размер на дневните пари при командироване, което гарантира адекватния им размер с оглед инфлацията през изминалите години. С цел намаляване на административната тежест за работодателите се установява възможност заповедта за командироване да се издава електронно. Създават се и условия за по-адекватно отчитане на пътните разходи при ползване на личен автомобил от командирования.

Приета е **Наредбата за вписване в регистъра на заетостта** и е изменена **Наредбата за трудовия стаж**. С тях се регламентира премахването на хартиените трудови книжки след 1 юни 2025 г. и се определят ясни правила за вписване в регистъра на заетостта на данни, свързани с трудовите отношения.

В изпълнение на мярка 6.1.3. от Решение № 176 на Министерския съвет от 21 март 2025 г. за приемане на План за действие за внедряване на административни услуги на принципа „епизод от живота“ е приета Наредба за изменение на Наредба № 4 от 1993 г. за документите, които са необходими за сключване на трудов договор. Отпадна изискването за представяне пред административен орган, който е работодател, на диплома/свидетелство/удостоверение на хартиен носител, за удостоверяване на придобито образование/квалификация в Република България. Промените предвиждат административният орган, който е работодател, да извършва служебна проверка по отношение на завършено основно образование след 1 юни 2009 г., средно образование 5 след 1 януари 2007 г., висше образование след 1 януари 2012 г., професионално обучение след 1 януари 2022 г., както и за придобита степен на професионална квалификация след 1 юни 2008 г. Промените ще намалят административната тежест и ще улеснят лицата, които кандидатстват за работа в държавната администрация.

Приети са **Закон за ратифициране на Конвенция № 155** на Международната организация на труда относно безопасността и здравето при работа от 1981 г. и **Закон за ратифициране на Конвенция № 187** на Международната организация на труда относно рамка за насърчаване на безопасността и здравето при работа от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 174 от 27.02.2024 г.). По този начин Република България става една от държавите, които е ратифицирала всичките 10 фундаментални конвенции на Международната организация на труда, което утвърждава ангажимента на държавата към спазването на основните права на трудещите, вкл. и по отношението на безопасността и здравето при работа.

С цел подобряване на защитата на работещите при експозиция на канцерогени, мутагени и токсични за репродукцията вещества е приета Наредба за изменение и допълнение на **Наредба № 10 от 26.09.2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа**. С промените в наредбата е транспонирана в националното законодателство Директива (ЕС) 2022/431 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2022 година за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа. Определени са задължителни гранични стойности за защита на работниците от експозиция на определени канцерогени, мутагени и токсични за репродукцията вещества и метаболитите им (биомаркери експозиция/биомаркери за ефект).

С цел транспониране в националното законодателство на Директива (ЕС) 2023/2668, е утвърдена Наредба за изменение и допълнение на **Наредба № 9 от 4.08.2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа**. С промените се цели осигуряване на по-висока степен на защита на здравето на работещите чрез усъвършенстване на изискванията за защита и въвеждане на по-строги мерки за намаляване на рисковете, свързани с експозиция на азбест, в т.ч.: намаляване на граничната стойност за азбестова експозиция на ниво 0,01 вл/см³ като 8-часова средна стойност, претеглена по време; въвеждане на утвърдени за Европейския съюз, методи за измерване на азбестовата експозиция, които да гарантират с достатъчна сигурност количественото определяне на влакната във въздуха на работното място, в съответствие с граничната стойност.

С оглед оптимизиране на възможностите за провеждане и документиране на инструктажите по безопасност и здраве при работа в контекста на цифровия преход е приета Наредба за изменение и допълнение на **Наредба № РД-07-2 за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд**. С промените се осигуряват възможности за провеждане и документиране на инструктажите по безопасност и здраве чрез информационните и телекомуникационни технологии.

С оглед повишаване на обхвата на работещите, ползващи права от колективни трудови договори, е разработен и проект на **План за насърчаване на колективното договаряне**, който е одобрен от Министерския съвет с Решение № 194 от 17 февруари 2026 г.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 40, т. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, както и на приоритетите на Стратегическата рамка на ЕС за безопасност и здраве при работа 2021-2027 г., са приети **Национална програма за безопасност и здраве при работа 2022-2024 г.**, Отчет на Националната програма за безопасност и здраве при работа 2022-2024 г. и **Национална програма за безопасност и здраве при работа 2025-2027 г.** В рамките на програмите са предвидени за изпълнение както законодателни, така и незаконодателни мерки, насочени към: управление на промените в новия свят на труда, включително дигитализацията, зелените работни места и новите форми на труд; осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателството в областта на безопасността и здравето при работа (БЗР); подобряване на превенцията на свързаните с работата заболявания и злополуки; превенция на раковите заболявания, свързани с работното място; повишаване на готовността за справяне с евентуални бъдещи здравни кризи.

За установяване на национално ниво на правила за ефективното прилагане на предварителните условия за социална условност и в изпълнение на изискването на чл. 56, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) със Заповед № РД-06-3 от 13.03.2025 г. на министъра на труда и социалната политика е утвърдена **Методика за определяне на размера на намаленията при неспазване на изискванията, свързани с условията на труд и заетост или задълженията на работодателите, произтичащи от правните актове, посочени в приложение IV на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 02.12.2021 година (обн., ДВ, бр. 24 от 21.03.2025 г., в сила от 1.01.2025 г.)**. С Методиката се определят конкретните области на предварителни условия в социалната сфера; редът за определяне на намаленията на плащанията при неспазване на предварителните условия в социалната сфера; размерът на намаленията на плащанията при неспазване на изискванията, въз основа на тежест, повторяемост, системност и умишленост на неспазването.

С промените в подзаконовите нормативни актове по прилагане на Кодекса за социално осигуряване е гарантирано непротиворечивото тълкуване на разпоредбите на кодекса и другите нормативни актове с по-висока степен, подобрява се административното обслужване и се намалява административната тежест за гражданите при упражняване на осигурителните им права.

През отчетния период е постигнато изпълнение на стратегическата цел „Усъвършенствана нормативна уредба в съответствие с правото на ЕС и социално-икономическите условия в страната“. Това е видно и от обстоятелството, че през периода няма влезли в сила съдебни решения за нарушение на правото на ЕС или процедури за несъответствие пред МОТ във връзка с националното законодателство в областта на трудовите и осигурителните отношения.

През отчетния период ИА ГИТ е успяла да извърши проверки в предприятия по икономически дейности, които обхващат средно на година по 1 639 039 работници и служители, с което е подобрила обхвата на контрола от 1 416 948 през предходния отчетен период и е преизпълнила заложената целева стойност от 1 500 000 с над 8%.

По този начин стратегическа цел № 3.1. „Защита на трудовите, осигурителните и социални права на работниците и служителите, чрез усъвършенстване на трудовото и осигурителното законодателство и контрола върху прилагането им“ на стратегически приоритет № 3. „Подобряване на качеството и сигурността на труда“ е изпълнена.

Основно предизвикателство през отчетния период се явява нестабилната политическа обстановка в страната, което оказва влияние върху определянето на приоритетите по съответните политики и оказва пряко въздействие както върху цялостната организация по изработването и приемането на един нормативен акт, така и върху времето за приемането му. Освен това в последните години се наблюдава тенденция за невъзможност за постигане на консенсус между социалните партньори на национално и европейско ниво.

В областта на общественото осигуряване основната цел през отчетния период е гарантиране на адекватността и устойчивостта на осигурителната система чрез намиране на балансирани и трайни решения по широк кръг въпроси. В тази връзка в периода на действие на Стратегическия план на Министерството на труда и социалната политика – от 2022 г. до 2025 г. са предприети редица мерки за стабилизиране на пенсионната система, както и за повишаване на доходите на пенсионерите.

С цел усъвършенстване на осигурителното законодателство са приети промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО), който е основният нормативен акт, регламентиращ осигурителните отношения, които възникват и произтичат от упражняваната трудова дейност на лицата, както и в подзаконовите нормативни актове по прилагането на КСО. Ежегодно със законите за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година се определят и основните параметри в областта на осигуряването.

През периода на действие на плана са предприети мерки за трайно повишаване на доходите на възрастните хора, като нееднократно са повишавани размерите на всички пенсии – както тези, свързани с трудова дейност, така и размерите на пенсиите, несвързани с трудова дейност.

С оглед актуализиране на размерите на всички вече отпуснати пенсии за трудова дейност, те ежегодно се осъвременяват съгласно разпоредбата на чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване. През м. юли 2023 г. размерите на пенсиите, отпуснати до края на предходната година, са увеличени с 12 на сто; през м. юли 2024 – с 11 на сто; а през м. юли 2025 г. – с 8,6 на сто.

От 1 юли 2022 г., на основание разпоредбата на чл. 100 от КСО, размерът на пенсиите е увеличен с 10 на сто. След увеличението, в размера на пенсията трайно е

включена сумата от 60 лева, изплащана като „ковид добавка“ и сумата, представляваща разликата между размера на пенсиите, изплатени през м. декември 2021 г. и размера на пенсиите, изплатени през м. януари 2022 г., когато има такава разлика.

Пенсиите за трудова дейност, отпуснати с начална дата до 31 декември 2021 г. включително, са преизчислени от 1 октомври 2022 г. на основание специална разпоредба в КСО. Това преизчисляване има за цел да се проследи промяната в размера на пенсията от момента на отпускането ѝ до 1 октомври 2022 г. при отчитане ръста на инфлацията и ръста на осигурителния доход за страната. Във всички случаи, когато преизчисленият по този ред размер на пенсията е по-нисък, е запазен по-благоприятният размер преди преизчисляването.

От 1 юли 2024 г. се увеличи и процентът, с който се изчислява размерът на вдовишката добавка по чл. 84 от КСО на преживелия съпруг/съпруга (от 26,5 на 30 на сто от размера на пенсията на починалия съпруг/съпруга).

През периода 2022 – 2025 г. продължи нарастването на минималния месечен размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, което доведе до повишаване и на минималните размери на останалите пенсии за трудова дейност, които се определят в процент от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст (пенсията за инвалидност поради общо заболяване, пенсията за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест, и наследствените пенсии). Така размерът на пенсията нарасна от 370 лв. през 2022 г. до 630,50 лв. към края на 2025 г. (нарастване с над 72%).

Пенсиите, несвързани с трудова дейност, които също се отпускат на основание на разпоредбите на КСО, са от изключително значение за хората, които по различни причини не са могли да придобият необходимия осигурителен стаж. Ето защо размерът на социалната пенсия за старост също се актуализира ежегодно, като в периода 2022 г. – 2025 г. се повиши почти двойно – от 170 лв. на 333,48 лв. Това се отрази на размерите на всички останали пенсии, несвързани с трудова дейност – пенсиите за военна и гражданска инвалидност, социалната пенсия за инвалидност, персоналната пенсия, добавката, изплащана по Закона за ветераните от войните на Република България, добавката за чужда помощ по чл. 103 от КСО и др.

Максималният размер на получаваните една или повече пенсии без добавките към тях се увеличи от 1 500 лв. през 2022 г. до 3 400 лв. през 2025 г. (нарастване със 126,7%). В периода 2022 г. – 2025 г. ежегодно се увеличават минималните месечни размери на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица и на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.

Изготвени са предложения за промени в КСО с оглед изпълнение на идентифицирани мерки за подобряване на състоянието на пенсионната система в направения Анализ на системата на задължителното пенсионно осигуряване, които са включени в проекта на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. Проектът е одобрен от Министерския съвет, но не е приет от Народното събрание. В тази връзка всички заложи в плана дейности по Стратегическа цел № 4.1. „Продължаване на реформата в пенсионната система за постигане на сигурни, устойчиви и адекватни пенсии чрез създаване на нов механизъм за справедлива актуализация на пенсиите“ са изпълнени.

В периода на действие на плана редовно са изплащани т.нар. „великденски“ и „коледни“ добавки към пенсиите на пенсионери, чийто сбор от пенсиите, заедно с добавките и компенсациите към тях за съответния месец, е под линията на бедност за страната.

Във връзка с гореизложеното е постигнато пълно изпълнение на заложената в плана Стратегическа цел № 4.2. „Повишаване на адекватността на пенсиите чрез увеличаване на техния размер“.

В международен аспект усилията са насочени към подпомагане на българските граждани при упражняване на правото им на достъп до системите за социална сигурност както в рамките на свободното движение в ЕС, ЕИП и Швейцария, така и при работа/живеене в трети страни. В отчетния период влязоха в сила нови спогодби с Албания и Бразилия, а административното споразумение за прилагане на договора с Украйна беше изменено. Изготвени са проекти на административни споразумения за прилагане на спогодбите с Албания и Азербайджан, като предстои подписване на административно споразумение за прилагане на спогодбата с Бразилия. В напреднал етап са преговорите по двустранна спогодба с Аржентина, както и ревизия на административното споразумение за прилагане на договора с Руската федерация. Предстои да се проведе първи кръг от експертни консултации по проекти на Спогодба за социална сигурност между Република България и Киргизката република и на административно споразумение за нейното прилагане.

При двустранните международни договори е налице специфичен стратегически риск, свързан с промяна в приоритетите на другата договаряща се страна. Въпреки това, в периода 2022 г. – 2025 г. са разработени повече от заложените в Стратегическия план четири договора. Дейността по сключване и ревизиране на международни договори в областта на социалната сигурност е основен приоритет на МТСП и дейност с постоянен характер, чието изпълнение ще продължи с финализиране на вече започнатите преговори и идентифициране на нови приоритетни държави

3. Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете

Политиката в областта на социалното подпомагане е насочена към гарантиране на и задоволяването на основните жизненоважни потребности на хората, изпаднали в критична ситуация, като се прилага ясен, точен и обективно обоснован механизъм, доказал във времето своята ефективност за идентифициране на рисковите групи. Нейна основна цел е да решава по възможно най-добрия начин проблемите на рисковите групи, свързани със задоволяването на основните им жизнени потребности, в рамките на финансовите възможности на държавата, като не допуска установяването и поддържането на трайна зависимост от системата за социално подпомагане. Гарантирането на адекватни социални плащания е важен елемент на подкрепата за уязвимите групи в обществото. Осигуряването на такава материална подкрепа се осъществява чрез по-добра целева насоченост на социалните помощи, като се прилага диференциран подход, в зависимост от конкретните потребности на подпомаганите лица и семейства.

През 2023 г. стартира съществена законодателна промяна в системата за социалното подпомагане, която пряко засяга месечните помощи. Ключовата законова промяна се изразява в преминаване на обвързването на социалните помощи от гарантирания минимален доход към линията на бедност, определяна по методологията на Евростат. С премахването на рестриктивни условия, облекчаването на критериите за достъп и обвързването на социалните помощи с линията на бедност се наблюдава значително повишаване на ефективността на подпомагането. Регламентирани бяха и две нови помощи - целева помощ за безработен член на семейството, получаващ месечна помощ по чл.9, започнал работа - на основание 11а от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) и месечна целева помощ за младежи от 18 и 21-

годишна възраст, напуснали за първи път услуга за резидентна грижа - на основание чл.16в от ППЗСП.

Усъвършенстването на институционалната среда и механизма за провеждане на ефективна държавна политика по равнопоставеност на жените и мъжете в Република България продължи чрез разработването и изпълнението на Национални планове за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 г. и периода 2025-2026 г. и изготвянето на отчетните Доклади за равнопоставеност на жените и мъжете за 2021 г, 2022 г., 2023 г., 2024 г. Продължи дейността и на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към МС, както и процеса по насърчаване на усилията на повече институции/организации и провеждане на по-ефективни политики, насочени към постигане на равнопоставеността на жените и мъжете в България чрез връчване на Отличителния знак за значими постижения в ефективното изпълнение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете. Осъществено е участие в изпълнението на национални, европейски и международни ангажменти на Република България по въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете и недискриминацията.

В изпълнение на чл. 27, ал.1, т.1 от Закона за социално подпомагане ФСЗ предоставя социална помощ на лица и семейства при кризисни ситуации, като наводнение, земетресение, пожар или друго бедствие. Помощта се отпуска за закупуване на оборудване/обзавеждане на пострадалото при възникналата кризисна ситуация жилище/обект в жилищна сграда. В случай на констатиран риск от изпадане в социална изолация и крайна бедност, при настъпване на застрашаващо живота обстоятелство, когато са изчерпани всички други възможности за подпомагане на граждани, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, Управителният съвет на ФСЗ може да определи процедура и условия за отпускане и отчитане на социална подкрепа според конкретния случай, съобразявайки се с бюджета на фонда. Помощта се отпуска въз основа на мотивирано предложение от Дирекция „Социално подпомагане“, съгласувано с Централно управление на Агенция за социално подпомагане.

4. Политика в областта на хората с увреждания

Провежданата политика за правата на хората с увреждания в МТСП поставя основен фокус върху създаване на условия и възможности за социално приобщаване и предоставяне на целенасочени подкрепящи и насърчителни мерки на уязвимите групи от хора с увреждания, имащи благоприятно въздействие върху качеството на живот и превенция от социалното изключване.

Стратегическите приоритети на МТСП в областта на правата на хората с увреждания са: „Гарантиране на социалните права на хората с увреждания за подобряване на качеството на живот и превенция от социалното изключване“ и „Подобряване изпълнението на политиката в областта на правата на хората с увреждания“. Стратегическите цели в тази област са:

- ✓ Гарантиране на достъпа до ефективна социална подкрепа;
- ✓ Повишаване на възможностите за водене на независим начин на живот в условия на достъпна среда и улесняване включването в общността чрез осигуряване на достъпа до лична помощ;
- ✓ Гарантиране на активното участие на организациите на и за хора с увреждания с призната национална представителност за активно участие в процеса по социално приобщаване на хората с увреждания;

✓ Анализирани на политиките за хората с увреждания за постигане на балансираност и съгласуваност в институционалните действия за осигуряване на адекватна публична подкрепа;

✓ Засилване и укрепване на координацията и взаимодействието в областта на политиката за правата на хората с увреждания чрез изпълнение на национални и международни ангажименти.

В тази връзка през 2025 г. продължи воденето на последователна и системна политика в областта на правата на хората с увреждания, както и на комплексен подход при изпълнението на тази политика с междусекторно въздействие, която се развива в съответствие с изискванията, произтичащи от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и при спазване на приоритетите на релевантните стратегически документи.

През отчетния период, в съответствие със Закона за хората с увреждания, е осигурена финансова подкрепа на 739 104 хора с трайни увреждания, в т.ч. месечна финансова подкрепа, съобразно степента на увреждане и целеви помощи, съобразно вида на увреждане.

Съгласно Закона за личната помощ в механизма лична помощ са включени 75 970 ползватели за подкрепа за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните потребности от личен, домашен или социален характер, и за преодоляване на бариерите на функционалните ограничения.

Сключени са общо 72 договора за изграждане на достъпна среда и за осигуряване на лична мобилност по Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност, в т.ч. 55 бр. по Компонент 1 „Достъпна жилищна среда“ за финансиране изпълнението на инвестиционни проекти за изграждане на достъпна среда в съществуващи жилищни сгради и прилежащите им пространства, която се ползва безвъзмездно и по нестопански начин, както и 17 бр. по Компонент 2 „Лична мобилност“, респ. за финансиране на проекти за изменение в конструкцията при приспособяване/преустройство на МПС; за закупуване на МПС с извършено изменение в конструкцията; за изменение в конструкцията при монтиране на помощно съоръжение/приспособление за качване/сваляне на инвалидна количка в МПС.

Финансова подкрепа под формата на субсидия на 21 организации на и за хора с увреждания с призната национална представителност е изплащана за всеки календарен месец. Поради прекратяване на националната представителност на една от организациите, считано от 05.06.2025 г. същата е с прекратена финансова подкрепа.

През отчетния период 13 организации на и за хора с увреждания са признати за национално представителни с решения на Министерския съвет. Освен това две организации, заявили признаване на национална представителност, са получили отказ.

Изготвен е Доклад за изпълнението на Плана за действие за периода 2023-2024 г. за изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 г.

С Решение № 441 от 2 юли 2025 година Министерският съвет прие План за действие за периода 2025-2026 г. за изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 г.

Изготвен е втори Доклад за реализираните мерки и дейности за периода 2023-2024 г., предвидени в Плана за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания 2021-2026, приет с Решение № 654 на Министерския съвет от 17.09.2025 г.

Конституиран е новият поименен състав на Националния съвет за хората с увреждания към Министерския съвет – консултативен орган, който дава становища по проектите на нормативни актове, стратегии, програми, планове и други актове, които засягат правата на хората с увреждания. Проведени са три неприсъствени заседания.

Във връзка с подобряването на нормативната уредба в областта на политиката за правата на хората с увреждания, през отчетния период 2022-2025 г. бяха предприети действия за следните нормативни промени:

1. През 2022 г. са изменени нормативни актове, свързани с:

- Привеждане в съответствие по прилагане на действащото законодателство относно дългоочаквания от хората с увреждания нов механизъм за финансиране и предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ) от относимите институционални и новите административни процеси в тази област. Реформираният механизъм е уреден с Постановление на Министерския съвет №144 от 29.06.2022 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания приет с ПМС № 65 от 2019 г., с цел неговото привеждане в съответствие с разпоредбите на чл. 73 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ).

- Прецизиране на регламентацията в приложното поле на Закона за българския жестов език (ЗБЖЕ), отнасяща се до социалното включване и равните възможности за глухите и сляпо-глухите лица с оглед по-доброто регламентиране на обществените отношения, свързани с предоставянето, отчитането и контрола върху преводаческите услуги от и на българския жестов език, с цел постигане на прозрачност, целесъобразност и ефективност на разходваните публични средства. В тази връзка бе изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за българския жестов език, който е одобрен с РМС № 807 от 20.10.2022 г. и впоследствие приет от Народното събрание обн. в ДВ, бр. 10 от 31.01.2023 г.

- Извършени промени в Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност, съгласно чл. 56 от Закона за хората с увреждания, за да се гарантира подобряване на реда, условията и процедурите за кандидатстване, изпълнение, отчитане и разплащане на финансовите средства за осигуряване на необходимата публична подкрепа за изграждане на достъпна жилищна среда и за предоставяне на алтернативи пред личната мобилност за хората с трайни увреждания, по начин, благоприятстващ засилване на адекватността и ефикасността по отношение на обхвата и качеството на подкрепата, съобразно действащите регулации и спецификите на целевата група.

- Разработване и приемане на Методиката за подбор на лица с трайни увреждания, утвърдена със Заповед № РД-01-428/16.12.2022 г. на министъра на труда и социалната политика, в изпълнение на инвестиция „Предоставяне на помощни средства на лица с трайни увреждания“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България. Методиката има за цел да определи реда и условията за оценка, както и обхвата на целевата група на ползвателите, които могат да кандидатстват и получат високотехнологични помощни средства.

2. През 2023 г. са изменени нормативни актове, свързани с:

- Промяната на Закона за българския жестов език, в сила от 31.01.2023 г., която наложи привеждане в съответствие на приложимата подзаконова нормативна уредба с новите законови разпоредби. В тази връзка е изменена и допълнена Наредба № РД-06-51 от 27.08.2021 г. за условията и реда за осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език, обн. в ДВ, бр. 60 от 14.07.2023 г. Наредбата регламентира по-ясни и точни ред и условия за отчетността и заплащането при осигуряването на безвъзмездната преводаческа услуга на български жестов език на глухите и сляпо-глухите лица по линия на органите за социално подпомагане, съобразно последните законови изменения, респ. за целите на осъществяване на бюджетното им финансиране. С нея се синхронизират изискванията към преводачите от и на български жестов език, които съгласно последните законови промени задължително трябва да бъдат регистрирани като лица, упражняващи свободна професия. Също така в действащия ЗБЖЕ е уточнен характерът на плащанията след предоставяне на преводаческите услуги

с въвеждане на обстоятелството получената безвъзмездна преводаческа услуга от глухи и сляпо-глухи лица да не се облага с данък по реда на ЗДДФЛ, с оглед осигуряване на законосъобразното разходване на средствата за обезпечаване на преводаческата услуга, с което се отстраняват възникнали в практиката затруднения в това направление.

- Реализирането на промени в Закона за хората с увреждания и Закона за здравето, чрез които да бъде урегулиран въпросът за осигуряване на правата на хората с трайни увреждания, чиито експертни решения, издадени от ТЕЛК или НЕЛК, са с изтекъл срок, а те същевременно са подали заявление за преосвидетелстване преди изтичане на срока на експертните им решения и все още не са преминали през експертна лекарска комисия за нова оценка, и следователно поради отсъствието на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК нямат действаща индивидуална оценка и губят своите права. Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за хората с увреждания е приет на 19 януари 2023 г. Новите разпоредби постановиха, че когато лицата с увреждания са подали заявление-декларация за преосвидетелстване от ТЕЛК не по-късно от 3 месеца преди изтичане на срока на експертните им решения и е налице забавяне в медицинската експертиза, срокът на действие на индивидуалната оценка на потребностите да продължава без прекъсване до издаване на новите експертни решения на ТЕЛК или НЕЛК.

- Изменение на Националната програма за заетост на хората с увреждания по чл. 44, ал. 1 от ЗХУ, касаещи промяна на отделни аспекти от Методиката за финансиране на проектни предложения на работодатели/органи по назначаване, неразделна част от Програмата. Целта на промените е повишаване на интереса към Програма и за насърчаване на фактическото устройване на целевата група на отворения пазар на труда чрез създаването на гаранции за облекчаване на условията за кандидатстване пред работодателите.

3. През 2024 г. са изменени:

- Методиката за финансиране на целеви проекти на специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания по чл. 49 от ЗХУ;

- Методиката за финансиране на проекти за рехабилитация и интеграция на хората с увреждания, съгласно чл. 10, ал. 3, т. 8 от ЗХУ

- Методиката за финансиране на проекти за изграждане на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания на културни, исторически, спортни обекти, съгласно чл. 10, ал. 3, т. 8 от ЗХУ;

- Методиката за финансиране на проекти за започване и развитие на самостоятелна стопанска дейност на хора с увреждания, съгласно чл. 46 от ЗХУ;

- Методиката за подбор на лица с трайни увреждания, утвърдена със Заповед № РД-01-428/16.12.2022 г. на министъра на труда и социалната политика.

Промените в различните методики най-общо целят преодоляване на установени в практиката трудности във финансирането на основните дейности, както и тяхното разширяване, което да е в полза на целевата група.

5. Политика в областта на социалното включване

За отчетния период всички цели в областта на политиката за социално включване, заложи в Стратегическия план, са напълно постигнати.

Изпълнението на политиката в областта на социалното включване за периода 2022-2025 г. бе свързано с подобряване на целенасочеността на мерките и прилагане на интегриран подход, тъй като е многосекторна политика, реализирана не само от Министерството на труда и социалната политика, но и от други министерства и институции, включително и от местните и регионални власти. За постигане на целите на политиката за социално включване през отчетния период се предприеха редица законодателни мерки и се изпълняват стратегически документи и планове, приети на

национално ниво, сред които и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване (НСНБНСВ) 2030, приета с Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г. Стратегията е актуализирана (с Решение № 368 на Министерския съвет от 02.06.2022 г.) с оглед привеждането ѝ в съответствие с приетата през 2022 г. Национална цел за намаляване на броя на лицата в риск от бедност или социално изключване до 2030 г. със 787 000 души и специфична подцел за намаляване на броя на децата под 18 години в риск от бедност или социално изключване със 196 750 лица (25% от общата национална цел) в изпълнение на Плана за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права и европейската цел за намаляване на бедността до 2030 г. Стратегията посочва визията, целите, приоритетните направления и мерките за развитие в тази област в България до 2030 г. Ключовите приоритети на политиката за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване са: устойчива интеграция на пазара на труда на неактивни и безработни лица, в т.ч. продължително безработни; равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование; равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване; достъпни и качествени социални и интегрирани услуги и интегрирана подкрепа; ефективна и целенасочена финансова и материална подкрепа на нуждаещите се; осигурена достъпност на средата – физическа, архитектурна, институционална, информационна и достъпност на транспорта и транспортните услуги; подобрени жилищни условия на уязвими групи и подкрепа на бездомните; работа в партньорство и прилагане на иновативни подходи при провеждане на интегрирани политики за социално включване и социални иновации.

Съществена част от политиката за социално включване в контекста на Стратегически приоритет № 10: „Гарантиране на правата на всички деца и повишаване на тяхното благосъстояние“ е предоставянето на финансова и материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск. В изпълнение на задачите към Стратегическа цел № 10.1.: „Осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата“ продължава финансовата и материална подкрепа по реда на Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) и Закона за закрила на детето (ЗЗДет.). Извън поставените задачи, през отчетния период неколкратно са увеличавани размерите на доходните критерии по ЗСПД, както и размерите на някои видове семейни помощи за деца.

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2022 г. (обн., ДВ, бр. 18 от 2022 г.), считано от 01.04.2022 г., са увеличени:

- доходният критерий за отпускане на месечните семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст (чл. 7 от ЗСПД):

- от 410 лв. на 510 лв. – за получаване на пълен размер на помощта;

- от 410,01 лв. до 510 лв., включително, на 510,01 лв. до 610 лв., включително – за получаване на 80 на сто от пълния размер на помощта;

- размерите на месечните помощи по чл. 7 от ЗСПД, съответно: за семейства с едно дете – от 40 лв. на 50 лв.; за семейства с две деца – от 90 лв. на 110 лв.; за семейства с три деца – от 135 лв. на 165 лв. и за семейства с четири деца – от 145 лв. на 175 лв. Запазва се принципът за увеличение на размера на помощта с 20 лв. за всяко следващо след четвърто дете в семейството;

- доходният критерий за достъп до останалите две семейни помощи за деца, които се предоставят с доходен критерий – еднократната помощ при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – от 510 лв. на 610 лв.;

- размерът на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител – от 115 лв. на 150 лв.

Със ЗДБРБ за 2024 г. (обн., ДВ, бр. 108 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) са увеличени:

- доходният критерий за отпускане на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст:

- от 510 лв. на 710 лв. – за получаване на пълен размер на помощта;

- от 510,01 лв. до 610 лв., включително, на 710,01 лв. до 810 лв., включително – за получаване на 80 на сто от пълния размер на помощта;

- доходният критерий за отпускане на еднократната помощ при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – от 610 лв. на 810 лв.;

- размерът на еднократната помощ при раждане: за първо дете – от 250 лв. на 375 лв.; за второ дете – от 600 лв. на 900 лв.; за трето дете – от 300 лв. на 450 лв. и за четвърто и всяко следващо дете – от 200 лв. на 300 лв. Това увеличение се отразява и на еднократната помощ при осиновяване на дете, тъй като размерът ѝ е в зависимост от размера на помощта при раждане на първо дете (от 250 лв. на 375 лв.);

- размерът на еднократната помощ при бременност – от 150 лв. на 225 лв.;

- размерите на месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от ЗСПД, както следва:

- за родители (осиновители), семейства на роднини или близки и доброволни приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания по реда на чл. 26 от ЗЗДет., в т.ч.:

- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 930 лв. на 1 180 лв.;

- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 450 лв. на 570 лв.;

- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 350 лв. на 450 лв.

- за професионални приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания по реда на чл. 26 от ЗЗДет., в т.ч.:

- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 490 лв. на 620 лв.;

- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 420 лв. на 530 лв.;

- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – от 350 лв. на 450 лв.

Със ЗДБРБ за 2025 г. (обн., ДВ, бр. 26 от 2025 г.), считано от 01.04.2025 г., са увеличени размерите на доходните критерии по ЗСПД, както следва:

- размерът на средномесечния доход на член от семейството за достъп до еднократната помощ при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – от 810 лв. на 860 лв.;

- размерът на средномесечния доход на член от семейството за достъп до месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст:

- от 710 лв. на 760 лв. – за получаване на пълен размер на помощта;

- от 710,01 лв. до 810 лв., включително, на 760,01 лв. до 860 лв., включително – за получаване на 80 на сто от пълния размер на помощта.

В изпълнение на задачата от Стратегически приоритет № 10: „Гарантиране на правата на всички деца и повишаване на тяхното благосъстояние“, свързана с

усъвършенстване на нормативната уредба, през отчетния период са направени следните промени:

- Приети са изменения и допълнения в Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г. и бр. 66 от 2023 г.), с които е прецизирана нормативната уредба в областта на подкрепата за децата с право или без право на наследствена пенсия от починал родител; регламентирано е предоставяне на месечни семейни помощи за самотни осиновители в облекчен режим без доходен критерий; разширена е от началото на учебната 2023/2024 година подкрепата за семействата, чиито деца са записани във втори, трети и четвърти клас; регламентирано е и предоставяне на еднократни помощи за ученици за всички деца, независимо от вида на училището, в което са записани; прецизирана е еднократната помощ за ученици, записани в първи клас или записани или продължават обучението си във втори, трети и четвърти клас.

- Във връзка с измененията и допълненията през 2022 г. в ЗСПД са разработени и приети с ПМС № 46 от 30.03.2023 г. изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 29 от 2023 г.). Основните промени са свързани с регламентиране на условията и реда за предоставяне на еднократни помощи за ученици, записани във втори, трети и четвърти клас, както и условията и редът за предоставяне на еднократни помощи за деца, записани в първи, втори, трети, четвърти и осми клас, независимо от вида на училището, което посещават. Чрез промените се намалява административната тежест за семействата при подаване на заявления декларации за отпускане на семейни помощи. Прецизиран е и обхватът на обмена на информация между Агенцията за социално подпомагане и Министерството на образованието и науката по отношение на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, съобразно основните принципи за обработването на лични данни.

- С Постановление № 84 на Министерския съвет от 31.05.2023 г. са приети изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (обн., ДВ, бр. 49 от 2023 г.), които са в сила от 01.06.2023 г. Основната промяна е свързана с обвързване на отпусканите финансови помощи и средства (за превенция и реинтеграция, отглеждане на детето при роднини или близки и в приемни семейства) с линията на бедност за страната като база за определяне на критериите за достъп и размера им и премахване на гарантирания минимален доход като такъв показател.

- С Постановление № 46 на Министерския съвет от 08.03.2024 г. са приети изменения и допълнения на Наредбата за специализирана закрила на деца на обществени места (обн., ДВ, бр. 22 от 2024 г.). С промените Наредбата се привежда в съответствие със Закона за закрила на детето, Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за нормативните актове.

- С Постановление № 266 на Министерския съвет от 26.07.2024 г. са приети изменения и допълнения в Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях (обн., ДВ, бр. 64 от 2024 г.). С промените се подобряват процесите по осигуряване на приемната грижа, включително чрез регламентиране на изисквания за грижата, която приемното семейство полага за настаненото дете, както и се подобряват механизмите за наблюдение и контрол на приемната грижа. С постановлението са направени изменения и допълнения и в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, както и в Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция.

На основание чл. 83, ал. 4 от Семейния кодекс със заповед на министъра на труда и социалната политика е утвърдена Наредба № РД-06-46 от 4.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на

Националната електронна информационна система за пълно осиновяване (обн., ДВ, бр. 97 от 2024 г.). Със Заповед № РД-06- 11/08.10.2025 г. на министъра на труда и социалната политика е утвърден Правилник за дейността на Съвета по осиновяване (обн., ДВ, бр. 88 от 2025 г.). Правилникът за дейността на Съвета по осиновяване ще влезе в сила от датата на въвеждане в експлоатация на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване по чл. 83, ал. 1 от СК в информационната и комуникационната среда на Министерството на труда и социалната политика. Разработен е и проект на Наредба за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за посредничество относно произхода на осиновени лица, който беше публикуван за обществено обсъждане. Поради отмяната на чл. 105а от СК (обн., ДВ, бр. 26 от 2025 г.), който беше правното основание за приемане на Наредбата, същата не е утвърдена. През 2025 г. са разработени две изменения и допълнения на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване, утвърдени от министъра на труда и социалната политика със Заповед № РД-06-8 от 07.07.2025 г. (обн., ДВ, бр. 58 от 2025 г.) и Заповед № РД-06-12/09.10.2025 г. (обн., ДВ, бр. 88 от 2025 г.).

Във връзка със заложената задача към Стратегическа цел 10.1: „Осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата“ е разработен и приет План за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета за създаване на Европейска гаранция за детето (2030) с РМС № 879 от 09.11.2022 г. Планът за действие обединява широк кръг от мерки за намаляване на бедността сред децата и насърчаване на тяхното социално включване в ключови за децата и семействата области – ранно детско развитие, образование, здравеопазване, здравословно хранене, жилищно настаняване и др. За изпълнението на Европейската гаранция за детето, освен от държавния бюджет, се осигурява сериозна финансова подкрепа и от Европейския социален фонд+. В изпълнение на дългосрочния план се разработват двугодишни оперативни планове, в които са заложили конкретни мерки, дейности, индикатори за изпълнение, източници и размер на финансиране, отговорни институции. В изпълнение на Плана за действие са приети два оперативни плана за периода 2023-2024 г. и периода 2025-2026 г. от Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса по изпълнение на Плана за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета за създаване на Европейската гаранция за детето (2030).

В изпълнение на Стратегически приоритет № 11: „Осигуряване на равен достъп до качествени социални услуги и деинституционализация“, Стратегическа цел 11.1: „Подобряване на планирането, управлението, качеството и ефективността на социалните услуги“, с ПМС № 135 от 22.06.2022 г. е приета Наредба за качеството на социалните услуги (обн., ДВ, бр. 48, 49 и 50 от 2022 г.), която цели създаването на условия за повишаване на качеството на социалните услуги и тяхната ефективност в подкрепа на хората, които ги ползват. С наредбата се определят нови стандарти за всички социални услуги за: организация и управление; квалификация и професионално развитие на служителите и за ефективност на услугите с оглед на постигнатите резултати за лицата, които ги ползват, в отговор на потребностите им. Определят се и минималните изисквания за броя и квалификацията на необходимите служители; изискванията към осъществяваната от тях дейност по предоставяне на различните видове социални услуги; задълженията на доставчиците на социални услуги за осигуряване на професионално и кариерно развитие на техните служители и други. В изпълнение на същата цел с РМС № 574 от 08.08.2024 г. Министерският съвет прие Националната карта на социалните услуги. Чрез планирането на социалните услуги на национално ниво чрез Картата се осигурява равен достъп до социални услуги на територията на цялата страна. В Картата са включени всички социални и интегрирани здравно-социални услуги и максималния

брой потребители на тези услуги (по видове), за цялата страна, по области и по общини (услугите на общинско ниво, услугите на областно ниво за лица от цялата област и услугите на областно ниво за лица от цялата страна). Всички социални услуги, които са включени в Картата, са услуги, които съответстват на приоритетите на държавната политика в областта на социалните услуги.

За постигане на Стратегическа цел № 11.2.: „Продължаване на процеса на деинституционализация на грижата за лицата с увреждания и възрастните хора“ към същия стратегически приоритет е извършен преглед на изпълнението на Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа. На 07.07.2022 г. от Междуведомствената работна група (МРГ) за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания е утвърден Финален доклад за изпълнението на Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, който представя напредъка на процеса. С РМС № 509 от 21.07.2022 г. е приет План за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, чрез който продължава процесът на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания. Изпълнението на плана се проследява и документира чрез ежегодни доклади.

Изпълнени са и трите задачи, заложи в рамките на Стратегически приоритет № 12.: „Подобряване изпълнението на политиките за социално включване“, Стратегическа цел № 12.1.: „Подобряване на координацията на политиките за социално включване чрез изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030“. С РМС № 338 от 03.05.2023 г. са приети Отчет за изпълнението на Плана за действие за периода 2021-2022 г. за изпълнение на НСНБНСВ 2030 и План за действие за периода 2023-2024 г. В Отчета е направен преглед на ключовите индикатори за бедност и социално включване и кратък анализ на изпълняваните в отчетния период политики и мерки в съответствие с приоритетите на НСНБНСВ 2030. В табличната част на Отчета е представена информация за изпълнението на дейностите, осъществявани през двугодишния период от отговорните институции и организации, включително кратко описание на постигнатите резултати и съответните индикатори. Съществено място в Плана за действие е отделено на мерки за насърчаване на икономическата активност и заетостта чрез интеграция на неравнопоставените групи на пазара на труда и повишаване качеството на работната сила. Планирани са и дейности за насърчаване стартирането и развитието на социални предприятия. Фокус е поставен и върху повишаването на обхвата на децата и учениците в задължително предучилищно и училищно образование, намаляването на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище, насърчаването на дигиталната грамотност на учениците и подобряването достъпа на уязвими групи до медицинска помощ. Сред дейностите на Плана са и повишаването на равнищата на средната работна заплата и минималната работна заплата, увеличаването на размерите на пенсиите, подобряването на достъпа до качествени социални и интегрирани услуги и подобряването на жилищните условия на уязвимите групи. В допълнение, през разглеждания период с РМС № 465 от 17.07.2025 г. са приети и План за действие за периода 2025-2026 г. и Отчет за изпълнението на Плана за действие за периода 2023-2024 г. за изпълнение на НСНБНСВ 2030. Новият план надгражда и допълва мерките и дейностите, заложи в предходния план за действие, като запазва съществен акцент върху политиките в областта на заетостта и образованието. Предвидени са целенасочени дейности за насърчаване на икономическата активност чрез създаване на устойчиви възможности за интеграция на неравнопоставените групи на пазара на труда и повишаване качеството и адаптивността на работната сила в условията на дигитална

трансформация и справедлив преход към климатична неутралност. Сред приоритетните мерки са също разширяването на обхвата на децата в образователната система и ограничаването на ранното отпадане от училище, подобряването на достъпа до здравни, социални и интегрирани услуги, развитието на социалната икономика, повишаването на доходите и пенсиите и др.

Междинният преглед на изпълнението на НСНБНСВ 2030 е разработен от създадената със Заповед № РД-02-108 от 30.09.2024 г. на министъра на труда и социалната политика междуинституционална работна група. Той е одобрен от Националния съвет по въпросите на социалното включване на заседание на 30.09.2025 г. Междинният преглед съдържа анализ на данните по ключовите индикатори за бедност и социално включване в периода 2021-2024 г.; анализ на изпълнението на приоритетите и целите на НСНБНСВ 2030; оценка на координацията и взаимодействието при изпълнението на Стратегията; анализ на системата от заложи индикатори за изпълнение; изводи и препоръки. Като основни предизвикателства пред политиката за насърчаване на социалното включване като многосекторна политика, реализирана не само от МТСП, се открояват недостатъчното припознаване на ангажиментите по изпълнението ѝ от всички отговорни институции, както и координацията между тях. Тези предизвикателства могат да бъдат преодоляни чрез по-добра и ефективна комуникация, по-добро разпределение на отговорностите между отделните институции, както и споделено виждане за необходимостта от постигане на приоритетите на политиката.

6. Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции

В областта на жизненото равнище и демографското развитие са формулирани общо две стратегически и три годишни задачи. При три от годишните задачи се отчита достигане на плановите индикатори.

Жизнено равнище

Политиката в областта на жизненото равнище е част от социалната политика на правителството и нейното изпълнение в средносрочен план е сред ключовите приоритети. Създаването на съвременни мерки, които са хармонизирани с прилаганите политики на Европейския съюз води до намаляване на неравенството и бедността сред работещите, постигането на социална кохезия и създаването на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи от населението, както и за прилагането на минимални стандарти за гарантиране на приемливо жизнено равнище. Основни инструменти на Министерството на труда и социалната политика за въздействие върху бедността са линията на бедност и минималната работна заплата.

Минималната работна заплата е основен инструмент за провеждане на подходящата политика и оказва влияние при определянето на възнагражденията на голяма част от наетите лица. Ежегодното определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната допринася за намаляване на бедността сред работещите и на неравенствата в разпределението на доходите. За периода от началото на 2022 г. до края на 2025 г. бяха приети общо пет постановления на Министерския съвет за определяне размера на минималната месечна работна заплата за страната. Размерът на минималната работна заплата се увеличава номинално с 51,7%, или със 187,64 евро (367 лв.) – от 363,02 евро (710 лв.) в периода до 31.03.2022 г. до 550,66 евро (1077 лв.) за 2025 г.

С Постановление на Министерския съвет №37 от 24.03.2022 г. (ДВ, бр. 25 от 29.03.2022 г.) минималната месечна работна заплата за страната от 01.04.2022 г. е

определена в размер на 363,02 евро (710 лв.), като бележи номинален ръст от 9,2% спрямо този, действащ до 31.12.2022 г.

С Постановление на Министерския съвет №497 от 29.12.2022 г. (ДВ, бр. 1 от 03.01.2023 г.) минималната месечна работна заплата за страната за 2023 г. е определена в размер на 398,81 евро (780 лв.), като бележи номинален ръст от 9,9% спрямо този, действащ до 31.12.2022 г.

С Постановление на Министерския съвет №193 от 12.10.2023 г. (ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г.) минималната месечна работна заплата за страната за 2024 г. е определена в размер на 477,04 евро (933 лв.), като бележи номинален ръст от 19,6% спрямо този, действащ до 31.12.2023 г.

С Постановление на Министерския съвет №359 от 23.10.2024 г. (ДВ, бр. 90 от 25.10.2025 г.) минималната месечна работна заплата за страната за 2025 г. е определена в размер на 550,66 евро (1077 лв.), като бележи номинален ръст от 15,4% спрямо този, действащ до 31.12.2024 г.

С Постановление на Министерския съвет №243 от 13.11.2025 г. (ДВ, бр. 98 от 18.11.2025 г.) минималната месечна работна заплата за страната за 2026 г. е определена в размер на 620.20 евро (1213 лв.) - бележи номинален ръст от 12,6% спрямо този, действащ до 31.12.2025 г.

На 19 октомври 2022 г. Европейският парламент и Съветът приеха Директива 2022/2041 относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ЕС), която насочва държавите-членки да определят и актуализират адекватни и справедливи минимални работни заплати. Сроктът за транспониране на Директивата в българското законодателство беше 15 ноември 2024 г.

В България минималната работна заплата е законоустановена и се определя ежегодно на национално ниво за цялата страна и за всички работници, независимо от отрасъла, в който са заети. Правното основание за това е член 244 на Кодекса на труда.

През февруари 2023 г. Народното събрание прие промени в чл. 244 на Кодекса на труда, с които се установи начина на определяне на минималната работна заплата. Според промените, минималната работна заплата за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на 50 на сто от средната брутна работна заплата за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година. Размерът на минималната работна заплата не може да е по-малък от определения за предходната година. Промените в Кодекса на труда от 2023 г. въвеждат автоматичен механизъм за актуализиране на минималната работна заплата за страната, като се използва препоръчителната референтна стойност, заложена в чл. 5, ал. 4 на Директива 2022/2041 – минималната работна заплата да е 50% от средната работна заплата за страната. Новият метод на актуализиране на минималната работна заплата е приложен през 2023 г. при определяне на минималната работна заплата за 2024 г., за 2025 г. и за 2026 г.

Във връзка с транспонирането на Директива 2022/2041 в българското законодателство, със заповед на министъра на труда и социалната политика през януари 2023 г. е създадена междуведомствена работна група, в която участват представители на АМС, МФ, МТСП, НОИ, НСИ, НИПА и социалните партньори. От създаването на работната група (за периода февруари 2023 г. – декември 2025 г.) са проведени общо шестнадесет заседания, като през 2024 г. беше засилен интензитетът на обсъжданията на различни подходи за транспониране на Директивата, но не бе постигнато съгласие сред социалните партньори, чиито позиции по някои от текстовете в Директивата останаха диаметрално противоположни.

В рамките на установения срок за транспонирането на Директива 2022/2041, България е предоставила на Европейската комисия таблица за съответствие спрямо националното законодателство.

Линията на бедност за страната е монетарен показател, който се прилага при разработване на държавната политика в областта на доходите и при определяне на еднократни мерки за социална защита. Актуализирането на показателя „линия на бедност“ е от висок приоритет за правителството, тъй като с него са обвързани плащанията за подкрепата на хората с увреждания и социалното подпомагане. Тя е база за определяне на размера на финансовата подкрепа за хората с увреждания, на социалните помощи по Закона за социално подпомагане, на финансовите помощи и средства (за превенция и реинтеграция, отглеждане на детето при роднини или близки и в приемни семейства) по Закона за закрила на детето, както и за определяне на достъпа до социална пенсия за старост по Кодекса за социално осигуряване. За периода от началото на 2022 г. до края на 2025 г. са разработени и приети общо четири постановления на Министерския съвет за размера на линията на бедност за страната. Размерът на линията на бедност се е увеличил номинално с 54,5%, или със 115,04 евро (225 лв.) – от 211,16 евро (413 лв.) за 2022 г. до 326,20 евро (638 лв.) за 2025 г.

С Постановление на Министерския съвет №286 от 21.09.2022 г. (ДВ, бр. 77 от 29.09.2022 г.) линията на бедност за 2023 г. е определена в размер на 257,69 евро (504 лв.). Линията на бедност за страната е показател за идентифициране на бедните в обществото. Тя се изравни с линията на бедност, използвана от Европейската комисия (EU-SILC), което е в унисон с провежданата политика за намаляване на бедността. Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейския съюз за проследяване напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за тяхното определяне е ежегодно провежданото наблюдение „Статистика на доходите и условията на живот (EU-SILC)“. Новият размер на линията на бедност за страната бележи номинален ръст от 11,9% спрямо този, действащ до 31.12.2022 г.

С Постановление на Министерския съвет №212 от 02.11.2023 г. (ДВ, бр. 93 от 7.11.2023 г.) линията на бедност за 2024 г. е определена в размер на 268,94 евро (526 лв.), като бележи номинален ръст от 4,4% спрямо този, действащ до 31.12.2023 г.

С Постановление на Министерския съвет №328 от 30.09.2024 г. (ДВ, бр. 84 от 4.10.2024 г.) линията на бедност за страната за 2025 г. е определена в размер на 326,20 евро (638 лв.), като бележи номинален ръст от 21,3% спрямо този, действащ до 31.12.2024 г.

С Постановление на Министерския съвет №175 от 03.09.2025 г. (ДВ, бр. 73 от 05.09.2025 г.) линията на бедност за страната за 2026 г. е определена в размер на 390.63 евро (764 лева), като бележи номинален ръст от 19,5% спрямо този, действащ до 31.12.2025 г.

Демографско развитие

Основните демографски тенденции в развитието на населението на България се изразяват в отрицателен естествен прираст, задълбочаване на териториалните диспропорции в броя на населението, задълбочаване на тенденциите за влошаване на възрастовата структура на населението, недостатъчна раждаемост и застаряване.

Към 31 декември 2024 г. населението на България е **6 437 360 души**. В сравнение с 2023 г. населението на страната намалява с 8 121 души, или с 0.13%. Намалението на населението през 2024 г. в България се дължи на отрицателния естествен прираст. **Демографското състояние на България е значително утежнено** заради влошената възрастова структура на населението, намаляването на родилния контингент и високата преждевременна смъртност. Независимо от повишаването на коефициента на

фертилност през последните години, броят на родените деца е значително по-нисък от броя на починалите лица. През 2024 г. разликата между броя на родените деца (**53 428**) и на починалите лица (**100 736**) е **минус 47 308**, като това число илюстрира отрицателния естествен прираст на населението. Очакванията за бързо компенсиране на негативния естествен прираст не са реалистични. По отношение на отрицателния естествен прираст следва да се отбележи важна специфика в структурата на населението. Това е намаляването на броя на жените във фертилна възраст. Към 31.12.2024 г. броят на жените във фертилна възраст **намалява** спрямо предходната година с **12 хил., а спрямо 2012 г. – с 368 хиляди**. Намаляването на родилния контингент или на броя на жените в детородна възраст е **ключов демографски фактор**, който предопределя **отрицателния естествен прираст** на населението. Към него трябва да отчетем и нивото на **общата смъртност**, което продължава да е високо с коефициент на обща смъртност – 15.6‰ (общо за Европейския съюз коефициентът на смъртност през 2023 г. е 10.8‰). През 2024 г. коефициентът на **детска смъртност** е 4.5‰ и въпреки че през последните години непрекъснато намалява, тя все още е висока. За сравнение – през 2014 г. коефициентът на детска смъртност е бил 7.6‰, а през 2023 г. – 4.9‰.

Една от най-значимите демографски тенденции в България е процесът на застаряване. В края на 2024 година **лицата на 65 и повече навършени години са 1 544 245, или 24.0%** от населението на страната. В сравнение с 2023 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.2 процентни пункта, а в сравнение с 2011 г. – с 5.1 процентни пункта. В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (31.4%), Габрово (30.5%) и Смолян (30.0%). Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) – 19.2%, Варна – 21.6%, и Сливен – 22.5%.

Увеличението на тежестта върху лицата в активна възраст продължава да расте. Към 31.12.2024 г. общият коефициент на възрастова зависимост (брой на лицата под 15 и на 65 и повече навършени години към 100 лица на възраст от 15 до 64 години) е 61.3% или на всеки 100 лица в активна възраст съответстват 61 души в неактивна възраст. Най-ниска е стойността на коефициента в София (столица) – 51.2%, а най-неблагоприятно е съотношението в област Видин – 74.9%.

Застаряването на населението през годините води до повишаване на неговата **средна възраст**, която от 40.6 години през 2002 г. нараства до 45.3 години в края на 2024 година. Средната възраст на населението в градовете е 44.5 години, а в селата – 47.6 години.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 години). Към 31.12.2024 г. това съотношение е 72. Най-благоприятно е съотношението в областите Сливен – 95 и София (столица) – 93. Най-нисък е този показател в областите Смолян – 46, Кърджали – 46 и Силистра, където 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 54 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

Следва да се отбележи, че **миграцията през последните години има положително салдо** – разликата между напусналите страната и завърналите се в страната е положителна и възлиза на 39 187 души. Така например през 2024 г. 13 002 души са променили своя настоящ адрес от страната в чужбина, докато лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите, който включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение или статут за пребиваване в страната, са 52 189. Все още няма категорични данни за устойчивост на тази тенденция.

Демографските дисбаланси се превръщат в проблем на макро-фискалната стабилност и устойчивостта на всички социални системи – пазар на труда, пенсионна система, здравна система, системата за социално подпомагане и дългосрочни грижи, образователната система и др. В този смисъл демографските дисбаланси поставят на изпитание и внасят нови аспекти в цялостната система за национална сигурност на страната.

Решаването на демографските проблеми в дългосрочен план изисква **прилагане на хоризонтален подход** с предприемане на широк набор от действия в множество сектори. В Министерството на труда и социалната политика е изграден Национален механизъм за планиране, координация и мониторинг на изпълнението на държавната демографска политика. Функционира Междуведомствена работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика (МРГ), в която участват представители от ключови държавни ведомства, НСИ, НОИ, БЧК, НСОРБ, неправителствени и други организации. Изготвят се ежегодни планове и национални мониторингови отчети и доклади, в които се интегрира информация от националната статистика, административна информация и данни от социологически проучвания. В рамките на МРГ се осъществява координацията и мониторинга на предприетите мерки и действия в сферата на насърчаване на активния живот на възрастните хора в хода на изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 – 2030 г.), като се изготвят двугодишни национални планове и мониторингови доклади.

През отчетния период (2022 – 2025 г.) бяха приети с РМС ежегодните мониторингови планове и доклади по изпълнение на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.) - общо по четири броя от всеки документ. През 2023 г. и през 2025 г. бяха приети с РМС и двугодишните мониторингови планове и доклади за изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 – 2030 г.) – общо по два броя от всеки документ.

Основната цел на политиката за демографско развитие е заложена в Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.) и е насочена към забавяне темповете на намаляване на броя на населението, с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образование, квалификация, способности и умения.

За подобряване на стратегическата рамка за посрещане на демографските предизвикателства МТСП координира дейност по Инструмента за техническа подкрепа на Европейската комисия на тема „Идентифициране на иновативни подходи за адресиране на негативните демографски тенденции в България“. Предложението на МТСП по инструмента за техническа подкрепа на ЕК е развито в контекста на потребността от осъществяване на дейност за **междинна оценка** на действащата демографска стратегия в България и за започване на подготвителни действия за нейното актуализиране. Предприемането на действия в отговор на демографската трансформация е от изключително важно значение за страната ни, тъй като настоящите демографските процеси показват трайна тенденция за влошаване на структурата и състава на населението и ще имат все по-значимо въздействие в социалното и икономическо развитие на страната ни. България разполага с демографска стратегия за предприемане на действия до 2030 г., които са насочени към позитивно въздействие върху демографското състояние на населението. Тя е разработена през 2006 г. и актуализирана през 2012 г. Дейностите по предложението на МТСП са стартирали през 2024 г. и са насочени към преглед на действащата демографска стратегия с цел прецизиране на

мерките и адаптиране към съвременните предизвикателства. В края на 2025 г. е подготвен предварителен проект на междинната оценка на действащата демографска стратегия, който съдържа изводи и препоръки за осъвременяване и модернизиране на мерките с чист демографски ефект. Тези препоръки ще поставят основа за последващи действия за актуализиране на демографската политика в България. Този процес ще се осъществи в пълна прозрачност с максимално участие на всички институции и организации с отношение към темата.

През месец март 2025 г. беше разработен проект на тема „Усъвършенстване на политиката в отговор на демографските промени“, който беше одобрен в рамките на процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-1.020 по програма „Развитие на човешките ресурси“. Проектът съдържа комплекс от взаимосвързани дейности, които са разработени в отговор на предизвикателствата от демографските промени в България. Той е структуриран на базата на представения цялостен подход за адресиране и управление на демографските промени в Съобщението на Европейската комисия за Демографския инструментариум от октомври 2023 г., според който на всички равнища трябва да се изгражда среда, която да дава възможност на хората да осъществяват своя житейски избор. Идентифицирана е необходимостта от развитие на регионални политики за насърчаване на икономическия просперитет и благосъстояние във всички региони, съобразени с потребностите на четири категории население – родители, млади хора, възрастни и мигранти. Проектът прилага новаторски подход за идентифициране на потребностите на обособените категории население на регионално ниво и ще изработи модели за адресиране на регионалните демографските промени.

В рамките на проекта МТСП като бенефициент и водещо ведомство по демографската политика в България, вкл. по организацията на координацията и мониторинга по политиката, ще реализира дейности за повишаване на капацитета за посрещане на демографските предизвикателства в България. Процедурата цели да разработи инструменти за подкрепа на разработването на мерки на регионално ниво, които да осигурят последващи целенасочени дейности с високо ниво на ефективност в свързани с демографията сфери. По този начин ще се осигури качествено планиране и на мерки срещу демографските предизвикателства и потенциал за борба с регионалните дисбаланси, както и ще се повиши ефективността в планирането на мерки в отговор на демографските предизвикателства в страната, които допринасят за изпълнение на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България за периода 2012 – 2030 г.

Социални инвестиции

В областта на социалната икономика и корпоративната социална отговорност са заложили два стратегически приоритета, включващи шест стратегически цели. За периода 2022-2025 г. пет са изпълнени и една е частично изпълнена, която е реструктурирана за следващ период, като по ПРЧР е обявена операция „Насърчаване на социалната икономика на местно и регионално ниво“, предвиждаща възможности за подкрепа за дигитализация в предприятията от социалната икономика.

В рамките на изпълнението на стратегическата цел, която е частично изпълнена са реализирани ключови дейности, включително обследване на 167 субекта на социалната и солидарна икономика и изготвяне на технически спецификации по 15 позиции за обявяване на обществена поръчка, насочена към дигитализация на производствените процеси.

В изпълнение на стратегическите цели са постигнати съществени резултати в областта на социална икономика. В Регистъра на социалните предприятия са вписани

206 социални предприятия при заложен целева стойност от 68, което представлява шесткратно увеличение спрямо първоначално планираното и значително преизпълнение на индикатора.

Създадени са шест фокус-точки (регионални центрове) в Пловдив, Габрово, Бургас, Варна, Ловеч и Благоевград, с което е осигурено териториално покритие във всички региони на страната. Регионалните центрове за социална икономика са провели и са взели участия в над 684 събития за популяризиране целите на проекта – информационни кампании, обучения и базари на социални предприятия в различни точки на страната от изградената мрежа от фокус-точки за насърчаване развитието на социалната икономика и 6 845 консултации с физически и юридически лица.

Отчетено е значително преизпълнение и по индикатора за партньорства – сключени са 30 споразумения за изграждане на мрежи за сътрудничество между субекти на социалната и солидарна икономика при заложен 9, което представлява 21 допълнително създадени мрежи и партньорства в областта на социалната и солидарна икономика, което води до по-добро функциониране на социалната и солидарна икономика, както и по-висока социална добавена стойност.

По отношение на политиката в областта на корпоративната социална отговорност са постигнати съществени постижения, в резултат на които се отчита устойчив ръст от 10,2% на предприятията, в които са въведени социално отговорни практики и управленски политики. Чрез концептуално обоснована, разработена, утвърдена и прилагана в съответствие с План за изпълнение Рамкова политика за насърчаване на развитието на корпоративната социална отговорност и устойчивост в бизнес, неправителствените и публичните структури, вкл. и в МТСП е повишена обществената видимост.

Участие в процесите на вземане на решение в ЕС и международни организации. Реализиране на европейските политики и активно участие в развитието на правото на ЕС. Развитие на международно и двустранно сътрудничество и реализиране на международно-правните стандарти в трудовата и социалната област. Активно участие във връзка с присъединяването на България към ОИСР

През отчетният период (2022 г. - 2025 г.) е осигурено активно участие в процеса на вземане на решения на ниво Европейски съюз при отстояване в максимална степен на националните интереси.

29 (двадесет и девет) са изготвените и съгласувани позиции за участие на министър/ресорен заместник-министър в ежегодните формални и неформални заседания на Съвет ЕПСКО в съответствие с програмата и приоритетите на съответните ротационни председателства на ЕС.

Нотифицирано е въвеждането в националното законодателство на нови актове на Европейския съюз в областта на заетостта и социалната политика.

Изготвени са рамкови позиции по 27 досиета от компетентност на Работна група 13 „Социална политика и заетост“, които са разгледани за първи път от Съвета на Европейския съюз и неговите подготвителни органи. Изготвени и съгласувани по съответния ред са и 20 становища на Работна група 13 по проектите на актове, с които на национално ниво са приети мерки, необходими за изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз.

Реализирано е активно участие във връзка с присъединяването на България към ОИСР, вкл. редица разнородни текущи дейности по координация на предоставянето на принос от МТСП по материали, касаещи дейността на ОИСР, както и на участието на

представители на МТСП и/или ВРБ в различни технически срещи/мисии на ОИСР във връзка с прегледи на съответните комитети, осигуряване попълване на въпросници и др.

По-значимите резултати през отчетния период 2022-2025 г. са:

- проведен и успешно завършен технически преглед от Комитета по заетост, труд и социални въпроси на ОИСР, за който МТСП е водещо ведомство – получено положително становище, без да е необходим повторен преглед за България;

- активно и съществено участие в провеждането на два Икономически прегледа от ОИСР – през 2023 г. и 2025 г.;

- присъединяване на България към Програмата за местно икономическо развитие и заетост (LEED) на ОИСР.

Дейностите и инициативите в международната сфера бяха насочени към продължаване и интензифициране на работата, свързана с осъществяване на международното и двустранно сътрудничество.

Бяха осъществени необходимите дейности, насочени към въвеждането и мониторинг на прилагането на стандартите на ООН, Международната организация на труда (МОТ), и на Съвета на Европа (СЕ) в националното законодателство, както и добри практики в областта на социалната политика и заетостта, в изпълнение на работни програми за сътрудничество със страни-партньори.

Подготвено бе участие на делегации в годишните сесия и на Международната конференция на труда на МОТ в Женева. Подписан бе Меморандум за сътрудничество между МТСП и ВКБООН през м. декември 2023 г.

Осъществена бе подготовка на участието на министъра в защитата на VI-VII консолидиран периодичен доклад на Република България, дължим по Конвенцията на ООН за правата на детето, по време на 95-та сесия на Комитета на правата на детето, 17-18 януари 2024 г., Женева, Швейцария;

Бе изготвен и внесен в МС проект на Решение на Министерския съвет за удължаване на срока на Двугодишния застъпващ се работен план за периода 2023 – 2024 г. към Плана за действие по Програмата за страната (ПДПС) 2023-2027 между Правителството на Република България и Фонда за децата на ООН (УНИЦЕФ) с шест месеца до 30.06.2025 г.

По линия на двустранното сътрудничество бяха осъществени следните дейности: През 2024 г. бе подписан Меморандум за разбирателство за сътрудничество в областта на социалната политика между Министерството на труда и социалната политика на Република България и Министерството на здравеопазването и социалната закрила на Република Албания.

През 2025 г. бе подписан Меморандум за разбирателство между Министерството на труда и социалната политика на Р България и Министерството на вътрешните работи на СР Виетнам.

Двустранното сътрудничество с Федералното министерство на труда и социалните въпроси на ФР Германия през отчетния период бе активно и успешно – подписани бяха две работни програми (2023-2024) и (2025-2026) и проведени общо четири конференции на високо ниво.

Ефективно и ефикасно използване на средствата от Фондовете на Европейския съюз в подкрепа на политиките в социалната сфера

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Към края на 2025 г. ПРЧР 2021-2027 г. отчита постигане на заложената цел, която е нивото на договаряне да достигне до 40 % от общия бюджет на програмата. Към

31.12.2025 г. са сключени 1857 договора за БФП на обща стойност 1 963 460 260.32 лв. (с натрупване от старта на Програмата), което съставлява 51.91% от бюджета на ПРЧР.

Общо за периода на Стратегическия план 2022-2025 по ПРЧР 2021-2027 г. са обявени 53 процедури по приоритетите на програмата:

По приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитие на уменията“:

BG05SFPR002-1.001 „Започвам работа“ - Компонент 1 „Активиране“, обявена на 16.09.2022 г.

BG05SFPR002-1.002 „Родители в заетост“, обявена на 22.10.2022 г.

BG05SFPR002-1.003 „Започвам работа“, обявена на 21.04.2023 г.

BG05SFPR002-1.008 „НЕ“ на дискриминацията“, обявена на 02.06.2023 г.

BG05SFPR002-1.009 „Модернизация и дигитализация на услугите на Националния осигурителен институт“, обявена на 06.06.2023 г.

BG05SFPR002-1.005 „Социално партньорство“, обявена на 12.07.2023 г.

BG05SFPR002-1.006 „Започвам работа“ - Компонент 2 „Обучение“, обявена на 01.08.2023 г.

BG05SFPR002-1.007 „Специализация в здравеопазването +“ - Компонент 1, обявена на 15.08.2023 г.

BG05SFPR002-1.010 „Дигитални умения“, обявена на 21.09.2023 г.

BG05SFPR002-1.011 „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“, обявена на 21.09.2023 г.

BG05SFPR002-1.004 „Адаптирана работна среда“, обявена на 16.10.2023 г.

BG05SFPR002-1.014 „Специализация в здравеопазването +“ - Компонент 2, обявена на 13.12.2023 г.

BG05SFPR002-1.012 „Устойчива заетост на хора в неравностойно положение“, обявена на 22.12.2023 г.

BG05SFPR002-1.015 „Адресиране на предизвикателствата на пазара на труда“, обявена на 20.02.2024 г.

BG05SFPR002-1.016 „Повишаване капацитета на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ за реализиране на контролната дейност на пазара на труда“, обявена на 05.04.2024 г.

BG05SFPR002-1.017 EURES България, обявена на 05.04.2024 г.

BG05SFPR002-1.018 „Повишаване на административния капацитет и модернизиране на услугите, предлагани от Агенция по заетостта“, обявена на 17.05.2024 г.

BG05SFPR002-1.020 „Усъвършенстване на политиката в отговор на демографските промени“, обявена на 07.11.2024 г.

BG05SFPR002-1.019 „Нови умения“, обявена на 05.03.2025 г.

BG16FFPR003-2.003 „Концепция за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)“ – 2, обявена на 07.05.2025 г.

BG05SFPR002-1.024 „Активиране, обучение и заетост на безработни и неактивни лица по подхода ИТИ“, обявена на 09.07.2025 г.

BG05SFPR002-1.021 „Повишаване капацитета на ЦРЧРРИ за предоставяне на качествени обучителни услуги“, обявена на 03.11.2025 г.

BG05SFPR002-1.026 „Избирам България - Компонент 1“, обявена на 08.08.2025 г.

BG05SFPR002-1.013 „Насърчаване на социалната икономика на местно и регионално ниво“, обявена на 15.08.2025 г.

BG05SFPR002-1.029 „Подкрепа за активен живот на възрастните хора в пенсионна възраст и остаряване в добро здраве по подхода ИТИ“, обявена на 28.08.2025 г.

BG05SFPR002-1.027 „Избирам България - Компонент 2“, обявена на 29.08.2025 г.

BG05SFPR002-1.028 „Повишаване на уменията за лечение на спешни състояния, обявена на 04.09.2025 г.

BG05SFPR002-1.033 „НИПА 2.0: Дигитална трансформация и анализ в подкрепа на социалния диалог“, обявена на 19.09.2025 г.

BG05SFPR002-1.030 „Развитие на предприемачеството и социалната икономика по подхода ИТИ, обявена на 24.09.2025 г.

BG05SFPR002-1.032 „Повишаване ефективността на държавния здравен контрол чрез провеждане на обучения на служители от Регионалните здравни инспекции“, обявена на 26.09.2025 г.

BG05SFPR002-1.034 „Подобряване на уменията на заетите и условията на труд в предприятията по подход ИТИ“, обявена на 12.11.2025 г.

BG05SFPR002-1.031 „Специфични умения за работната сила“, обявена на 17.11.2025 г.

BG05SFPR002-1.035 „Повишаване готовността за предотвратяване и овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации“, обявена на 01.12.2025 г.

По приоритет 2 „Социално включване и равни възможности“:

BG05SFPR002-2.001 „Грижа в дома“, обявена на 07.10.2022 г.

BG05SFPR002-2.002 „Укрепване на общинския капацитет“, обявена на 12.10.2022 г.

BG05SFPR002-2.003 „Бъдеще за децата“, обявена на 11.11.2022 г.

BG05SFPR002-2.004 „Надграждане на капацитета на системите за закрила на детето“, обявена на 01.03.2023 г.

BG05SFPR002-2.005 „Активно приобщаване и достъп до заетост на хора в неравностойно положение“, обявена на 24.07.2023 г.

BG05SFPR002-2.006 „Повишаване на капацитета на служителите в Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизирани на системите за социална закрила - Компонент 1“, обявена на 22.12.2023 г.

BG05SFPR002-2.009 „Продължаваща подкрепа за дългосрочна грижа“ обявена на 24.04.2024 г.

BG05SFPR002-2.010 „Повишаване ефективността на предоставяне на социални услуги и мониторирането им“, обявена на 28.06.2024 г.

BG05SFPR002-2.007 „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизирани на системите за социална закрила“ - Компонент 2, обявена на 04.07.2024 г.

BG05SFPR002-2.011 „Подкрепа за подобряване на процеса на осиновяване“, обявен на 30.10.2024 г.

BG05SFPR002-2.012 „Иновативни здравно-социални услуги, обявена на 12.03.2025 г.

BG05SFPR002-2.013 „Изграждане и поддържане на механизъм за взаимодействие при изпълнение на всички дейности на Европейската гаранция за детето“, обявена на 24.06.2025 г.

BG05SFPR002-2.014 „Подкрепа за деца и семейства по подхода ИТИ“, обявена на 04.07.2025 г.

BG05SFPR002-2.015 "Интеграция на маргинализирани общности като ромите, достъп до здравеопазване и подкрепа на уязвими групи по подхода ИТИ", обявена на 19.09.2025 г.

По приоритет 3 "Насърчаване на младежката заетост":

BG05SFPR002-3.001 „Младежка заетост +“, обявена на 12.07.2023 г.

BG05SFPR002-3.002 „Младежки практики“, обявена на 12.05.2025 г.

По приоритет 4 „Социални иновации“:

BG05SFPR002-4.001 „Младежка инициатива АЛМА“, обявена на 16.01.2025 г.

BG05SFPR002-4.002 „Създаване на Национален компетентностен център за социални иновации и насърчаване на социалните иновации в България – Компонент 1“, обявена на 10.09.2025 г.

Изпълнение на мерките в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ):

1. Процедура чрез директно предоставяне на средства на конкретни крайни получатели BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от дигитални клубове“.

Процедурата бе отворена за кандидатстване на 24.07.2025 г. с краен срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиции – 30.09.2025 г. Бяха получени 1 366 проекта, от които 10 бяха оттеглени, обект на оценка останаха 1 356 проекта. Към 31.12.2025 г. одобрените предложения за изпълнение на инвестиции са 1 353, а сключените договори – 1 277 бр. на обща стойност над 22 млн. евро

Целта на процедурата е осигуряване на безплатно и свободно ползване на създадените дигитални клубове, съответно на достъпа до възможности за обучение в електронна среда от разстояние за всички заинтересовани страни, като с предимство ще се ползват лицата в неравностойно положение, вкл. лица от ромски произход, жени, възрастни лица и др.

Инвестиция „Инсталиране на фотоволтаични системи в съществуващи сгради за социални услуги и предоставяне на електрически превозни средства и свързани зарядни станции за предоставяне на социални услуги“, глава RePowerEU

1. Процедура: „Инсталиране на фотоволтаични системи (ФЕЦ) в съществуващи социални услуги, делегирана от държавата дейност и закупуване на електрически превозни средства, включително свързани зарядни станции за предоставяне на социални услуги“:

- По процедурата бяха получени 229 предложения за изпълнение на инвестиции.
- Към месец декември, 2025 г. с Решения на ръководителя на Снд бяха одобрени всички 229 предложения.

- Сключени са договори с всички конкретни крайни получатели - 229 броя.
- Общата стойност на сключените договори е 68 987 485,71 лева/35 272 741,35 евро, като средствата от Механизма са 68 936 228,52 лева/35 246 533,96 евро.

2. Процедура „Закупуване на електрически превозни средства, включително свързани зарядни станции за предоставяне на социални услуги“:

- Обявена бе през месец ноември, 2025 г. със срок за кандидатстване 22.12.2025 г.

- Допустими конкретни крайни получатели са 53 общини, на чиято територия функционират на чиято територия функционират минимум 10 социални услуги, делегирана от държавата дейност.

- Общият размер на финансирането по процедурата е 6 020 800.00 лева/3 078 386,16 евро.

- В рамките на срока за получени 48 предложения от допустимите конкретни крайни получатели, като исканите средства от Механизма са на стойност 5 395 670,25 лева/2 758 762,39 евро.

Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г. (ПХОМП)

Програмата е на първо място по изпълнение в България съгласно данните в модула за управление и отчитане на проекти ИСУН. Управляващ орган (УО) на програмата е АСП.

С Решение С(2025) 3822 от 10.06.2025 г. на ЕК бе одобрено първо изменение на Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027 г., с което се увеличи нейният бюджет. Общият бюджет възлиза на 473 млн. лв., като програмираните средства са над 80%.

Основната цел на Програмата е насочена към справяне с проблема на материалните лишения чрез подпомагане с храни и основна материална помощ за осигуряване на нормални условия за хора, живеещи в крайна бедност, в тежки материални лишения социална изолация.

По идентифицираните потребности на нуждаещите се групи лица са реализирани мерки за подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали, за предоставяне на топъл обяд, осигуряване на пакети за новородени деца и предоставяне на детска кухня.

По ПХОМП са подпомогнати над 600 000 лица. Изплатените средства към 30.06.2025 г. са 234 857 656,56 лв., което представлява 49,60 % от общия размер на средствата по Програмата за периода 2021-2027 г.

II. Изпълнение по стратегически приоритети и цели по политики

Стратегически приоритет/цел	Очаквани резултати	Индикатори		Изпълнение за периода към 31.12.2025 г.	Оценка на изпълнението Изпълнена Частично изпълнена Неизпълнена	Рискови области/конкретни рискове пред изпълнението
		Целева стойност	Отчетна стойност			
Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция						
Стратегически приоритет № 1.: Увеличаване на заетостта и повишаване качеството на работната сила						
Стратегическа цел № 1.1.: Намаляване на равнището на безработица сред неравнопоставените групи на пазара на труда	Осигуряване на заетост на безработни лица от неравнопоставените групи (общо)	35 600	45 522	Осигурена е заетост на 45 522 безработни лица от неравнопоставените групи	Изпълнена	По-късно приемане от Народното събрание на Законопроектите за държавния бюджет на РБ през отчетния период.
	Осигуряване на заетост на безработни младежи (15-29 г.)	4 200	4 649	Осигурена е заетост на 4 646 безработни младежи на възраст между 15-29 години.		
	Сключени споразумения за интеграция в заетост с продължително безработни лица	88 000	92 986	Сключени са 92 986 споразумения за интеграция на продължително безработни лица		
	Осигуряване на заетост на продължително безработни лица	4 000	10 898	Осигурена е заетост на 10 898 продължително безработни лица.		
	Осигуряване на заетост на лица с трайни увреждания	4 400	7 577	Осигурена е заетост на 7 577 лица с трайни увреждания.		
Стратегическа цел № 1.2.: Повишаване на предлагането на работна сила чрез активиране на	Активиране на неактивни лица и мотивиране за активно поведение на пазара на труда	104 450	197 483	Активирани са 197 483 лица.	Изпълнена	Оперативен риск.

неактивните, неравнопоставените групи на пазара на труда (младежи, продължително безработни, хора с увреждания, безработни над 55 г. и др.), рано напусналите системата на образованието и др.	Насърчаване на обучението на работното място (чиракуване, стажуване, дуално обучение)	280	698	Включените лица са 698.		
Стратегическа цел № 1.3.: Повишаване качеството на работната сила според изискванията на работните места на база прогнозите за търсенето на работна сила с определени умения, дигитализацията и новите технологии	Осигуряване на обучения, финансирани с бюджетни средства, на заети и безработни лица за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности, търсени от работодателите, на базата на информация от регионалните комисии по заетостта и средносрочните прогнози за търсенето и предлагането на труд	41 100	35 175	Включени в обучения общо 35 175 лица.	Частично изпълнена – 85,6%	Оперативен риск.
Стратегическа цел № 1.4.: Повишаване търсенето на работна сила в икономически по-слабо развитите региони	Осигуряване на заетост на безработни лица, с предимство от общини с висока безработица по регионални програми за заетост	10 800	13 477	Осигурена е заетост на 13 477 лица по Регионални програми за заетост и обучение.	Изпълнена	Оперативен риск.
Стратегически приоритет № 2: „Управление на трудовата миграция и свободното движение на работници в ЕС“						
Стратегическа цел № 2.1.: Ефективно управление на трудовата миграция и свободното движение на работници в ЕС с цел удовлетворяване потребностите на пазара на труда от работна сила чрез: - трудова мобилност в рамките на ЕС, включително чрез мрежата EURES; - социален диалог в областта на трудовата миграция и свободното движение на работници чрез Националния съвет по трудова	Ежемесечни доклади относно дейността на мрежата EURES, качени в системата Инфрасолв;	12 бр. годишно	12 бр. доклади	Изготвени са 12 ежемесечни доклади и са качени в системата Инфрасолв.	Изпълнена	Възникване на трудности по провеждането на заседанията на НСТМТМ, свързани с присъствието на членове на Съвета.
	Проведени заседания на НСТМТМ;	2 бр. годишно	3 бр. заседания	В отчетния период са проведени 3 заседания на НСТМТМ.		
	Извършени законодателни промени;	2	3 бр. законодателни промени	Извършени са 3 законодателни промени в областта на трудовата.		
	Проведени преговори и сключени спогодби;	1	1 бр. проведени преговори	Проведени са преговори за сключване на 1 спогодба за регулиране на трудовата миграция и заетостта.		

миграция и трудова мобилност (НСТМТМ); -усъвършенстване на законодателството в областта на трудовата миграция и свободното движение на работници в ЕС; - сключване на двустранни спогодби за регулиране на трудовата миграция и заетостта с трети страни.						
Стратегическа цел № 2.2.: Участие в процесите на формулиране и на вземане на решения в ЕС в областта на свободното движение на работници и управлението на трудовата миграция чрез Работна група 2 „Свободно движение на хора“ към Съвета по европейските въпроси.	Изготвени и съгласувани рамкови позиции, позиции, становища, указания и други документи;	-	4 бр. рамкови позиции, 50 указания и др.	Изготвени и съгласувани са 4 бр. рамкови позиции, съгласувани са 50 указания и др.	Изпълнена	Оперативен.

Политика в областта на трудовите отношения

Стратегически приоритет № 3.: „Подобряване на качеството и сигурността на труда“

Стратегическа цел № 3.1.: Защита на трудовите, осигурителните и социални права на работниците и служителите, чрез усъвършенстване на трудовото и осигурителното законодателство и контрола върху прилагането им	Усъвършенствана нормативна уредба в съответствие с правото на ЕС и социално-икономическите условия в страната Повишаване на обхванатите с инспекционната дейност работници и служители	100% 1 500 000	100% 1 639 039	Постигнато е усъвършенстване на нормативната уредба в съответствие с правото на ЕС и социално-икономическите условия в страната В резултат на извършената инспекционна дейност е повишен броя на обхванатите работници и служители спрямо които е осъществен контрол за защита на осигурителните им и социални права	Изпълнена	1) Оперативен; 2) Партньорски-непостигане на съгласие от всички заинтересовани страни.
---	---	-----------------------	-----------------------	---	------------------	---

Стратегически приоритет № 4.: „Продължаване на пенсионната реформа и търсене на възможности за допълнително нарастване на пенсиите. Съобразяване на пенсионната реформа с демографските и социално - икономическите характеристики на страната“

<p>Стратегическа цел № 4.1.: Продължаване на реформата в пенсионната система за постигане на сигурни, устойчиви и адекватни пенсии чрез създаване на нов механизъм за справедлива актуализация на пенсиите</p>	<p>Изготвяне на предложения за промени в Кодекса за социално осигуряване</p>	1	1	<p>Разработени са промени в КСО чрез които се обезпечават мерки за стабилизиране на пенсионната система, както и за повишаване на доходите на пенсионерите.</p>	Изпълнена	1) Оперативен; 2) Партньорски.
<p>Стратегическа цел № 4.2.: Повишаване на адекватността на пенсиите чрез увеличаване на техния размер</p>	<p>Ежегодно осъвременяване на пенсиите на основание разпоредбите на КСО</p> <p>Повишаване на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, което ще доведе до повишаване на минималните размери и на останалите пенсии за трудова дейност.</p> <p>Ежегодно увеличаване на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица.</p> <p>Ежегодно повишаване на размера на социалната пенсия за старост, което ще доведе до повишаване на размера на останалите пенсии, несвързани с трудова дейност, и добавките към пенсии, които се определят в процент в зависимост от размера на социалната пенсия за старост.</p>	4	4	<p>Извършено е ежегодно осъвременяване на пенсиите на основание разпоредбите на КСО.</p>	Изпълнена	1) Оперативен; 2) Партньорски.
4	4	<p>Повишаван е ежегодно минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, и обвързаните с нея минимални размери на останалите пенсии за трудова дейност</p>				
4	4	<p>Извършено е ежегодно увеличаване на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица.</p>				
4	4	<p>Повишаван е ежегодно размера на социалната пенсия за старост, и обвързаните с нея останали пенсии, несвързани с трудова дейност и добавките към пенсиите.</p>				
<p>Стратегически приоритет № 5.: „Защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност“</p>						
<p>Стратегическа цел № 5.1.: Подпомагане на българските граждани да ползват правата на социална сигурност при работа/живеене извън България -</p>	<p>Осигурено прилагането в България на законодателството на ЕС за координация на системите за социална сигурност</p>	100%	100%	<p>Осигурено е напълно прилагането в България на законодателството на ЕС за координация на системата за социална сигурност</p>	Изпълнена	1) Стратегически риск, 2) Оперативен риск; 3) Партньорски риск.

в ЕС или в трета страна, чрез осигуряване правилното прилагане на европейското законодателство за координация на социалната сигурност и разработването на двустранни спогодби за социална сигурност	Сключени двустранни договори за социална сигурност с трети страни, с което се гарантират социалноосигурителните права на българските граждани, които живеят/работят на територията на съответната държава.	19	17	Сключени са 17 двустранни договори за социална сигурност с трети страни. Към края на отчетния период не са приключили преговорите за подписване на двустранни спогодби за социална сигурност с 2 държави - Аржентина и Киргизстан.		
---	--	----	----	---	--	--

Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете

Стратегически приоритет № 6.: „Гарантиране на социалната защита на най-уязвимите групи от населението“

Стратегическа цел № 6.1.: Оптимизиране на системата за социална подкрепа на най-уязвимите групи от населението чрез по-добра целенасоченост и контрол върху отпускането на социалните помощи.	Осигуряване на социална защита на населението при прилагане на диференциран подход и намаляване на зависимостта от социални помощи: - отпуснати месечни помощи на лица и семейства, средно месечно; - отпуснати еднократни помощи, брой случаи; - отпуснати целеви помощи за наеми по ЗСП, средномесечно - отпуснати целеви средства за болнична медицинска помощ за диагностика и лечение, бр. лица - отпуснати целеви помощи за отопление, бр. лица и семейства - целеви помощи за ветерани от войните и военно инвалиди – средномес. бр. лица - - подпомогнати лица (получаващи социални помощи по чл. 27, ал. 1, т. 1 от ЗСП) – бр. лица - целева помощ за безработен член на семейството, получаващ месечна помощ по чл.9, започнал	43 503*	35 993		Изпълнена	1) Стратегически; 2) Финансов.
		7 000	6 886			
		265	50			
		5 500	3 797			
		261 001	357 271			
		1 864	1 390			
		350	32	По-малкият брой подпомогнати лица по чл. 27 се дължи на приетите промени в Методиката за разпределения на средствата по фонд „Социална закрила“ по отношение на ограничаване на обхвата на подпомагане и целенасоченост на социалните помощи.		
		3 000	6 014			

	<p>работа - на основание 11а от ППЗСП (брой случаи) - в сила от 01.06.2023 г.</p> <p>- месечна целева помощ за младежи от 18 и 21-годишна възраст, напуснали за първи път услуга за резидентна грижа - на основание чл.16в от ППЗСП (брой случаи) – в сила от 01.06.2023 г.</p>	300	9			
Стратегически приоритет № 7.: „Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в различни сфери на обществения живот“						
Стратегическа цел № 7.1.: Подпомагане функционирането на националния институционален механизъм	Функциониращ национален институционален механизъм чрез организиране и провеждане на заседания на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към МС	4 Брой проведени заседания на НСРЖМ	4	В отчетният период са проведени 4 броя годишно заседания на НСРЖМ	Изпълнена	Оперативни: - недостиг на човешки ресурс; -недостатъчна заинтересованост и участие на заинтересованите страни.
Стратегическа цел № 7.2.: Координиране работата по основни документи в областта на равнопоставеността на жените и мъжете	Изработени планове за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете; доклади по равнопоставеност; и други документи в областта на равнопоставеността на жените и мъжете.	2 плана за действие за насърчаване на равнопоставеността 4 проекта на годишни доклади за равнопоставеността на жените и мъжете в България	2 плана за действие за насърчаване на равнопоставеността 4 доклади за равнопоставеността на жените и мъжете в България	Утвърдени по съответния ред са планове за действие за насърчаване на равнопоставеността за периода 2023-2024 г. и за периода 2025 - 2026 г. Утвърдени по съответния ред са Докладите за равнопоставеност на жените и мъжете за 2021 г., 2022 г., 2023 г. и 2024 г.	Изпълнена	1) Оперативен - недостиг на човешки ресурс; 2) Финансов - недостиг на финансови средства за изпълнение на заложените мерки и дейности.
Стратегическа цел № 7.3.: Изпълнение на национални и международни ангажменти в областта на равнопоставеността на жените и мъжете	Изпълнение на национални и международни ангажменти в областта на равнопоставеността на жените и мъжете и анти-дискриминацията чрез участия в	10 участия годишно на ниво ЕС, Съвет на Европа, др.;	10	Реализирани са 10 участия годишно в съответни международни формати на ниво ЕС, Съвет на Европа и др.	Изпълнена	Оперативен - недостиг на човешки ресурс при разширен обем на работа.

	съответни международни формати на ниво ЕС, Съвет на Европа и др.	10 доклада от участия				
Политика в областта на хората с увреждания						
Стратегически приоритет № 8.: „Гарантиране на социалните права на хората с увреждания за подобряване на качеството на живот и превенция от социалното изключване“						
Стратегическа цел № 8.1.: Гарантиране на достъпа до ефективна социална подкрепа ¹	Осигурена финансова подкрепа за хората с увреждания, предназначена за компенсиране на разходите, свързани с преодоляване на затрудненията, предизвикани от вида и степента на увреждане и целяща подобряване на финансовото им положение: - предоставена финансова подкрепа по реда на Закона за хората с увреждания (средномесечен брой подпомагани лица);	672 000	739 104	Ежегодно са актуализирани размерите на предоставяната финансова подкрепа на правоимащите лица по реда на Закона за хората с увреждания	Изпълнена	Финансов.
Стратегическа цел № 8.2.: Повишаване на възможностите за водене на независим начин на живот в условия на достъпна среда и улесняване включването в общността чрез осигуряване на достъпа до лична помощ	Включени хора с увреждания в механизма лична помощ за подпомагане извършването на дейности и достъпа до услуги, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер, и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения, като превенция за тяхната изолация и сегрегация. (средномесечен брой ползватели по реда на Закона за личната помощ);	44 400	75 970		Изпълнена	Финансов.

¹ Посочените *целевы стойности* по стратегическата цел са съобразени с бюджетна прогноза на МТСП за периода 2023-2025 г., както и *необходими финансови средства* са съобразени с прогнозата за 2025 г.

	<p>Финансирани дейности за изграждане на достъпна жилищна среда и осигурена лична мобилност на хората с увреждания, в частност за подобряване на достъпа до образование и работа, съобразно специфичните им потребности: (брой финансирани проекти).</p> <p>Осигурена безвъзмездна преводаческа услуга от и на български жестов език за глухите и сляпо-глухите лица за премахване на ограниченията при общуването и при използването и достъпа до информация. (средномесечен брой подпомогнати лица по реда на Закона за българския жестов език);</p>	70	72			
		5 000	472 ²			
<p>Стратегическа цел № 8.3.: Гарантиране на активното участие на организациите на и за хора с увреждания с призната национална представителност за активно участие в процеса по социално приобщаване на хората с увреждания³</p>	<p>Осигурена финансова подкрепа на организациите на и за хората с увреждания с призната национална представителност под формата на субсидия от държавния бюджет за подобряване на техния капацитет и насърчаване изпълнението на дейности в обществена полза и застъпничество на правата и интересите на хората с увреждания (брой субсидирани организации).</p>	21	21	През отчетният период ежегодно е осигурявана финансова подкрепа на организациите на и за хората с увреждания с призната национална представителност чрез предоставяне на държавна субсидия	Изпълнена	1) Стратегически; 2) Външен и вътрешен оперативен.

²Посочената стойност е изчислена на база актуалния целеви индикатор от 1000 заповеди, заложен в бюджета на МТСП за 2024 г. - 2025 г. Стойността обхваща броя на всички лица, заявили желание за предоставяне на безвъзмездна преводаческа услуга.

³ Посочената *целева стойност* по стратегическата цел е съобразена с бюджетната прогноза на МТСП за периода 2023-2025 г.

Стратегически приоритет № 9.: „Подобряване изпълнението на политиката в областта на правата на хората с увреждания“						
<p>Стратегическа цел № 9.1.: Анализиране на политиките за хората с увреждания за постигане на балансираност и съгласуваност в институционалните действия за осигуряване на по-адекватна публична подкрепа</p>	<p>Подобряване на нормативната уредба в областта на политиката за правата на хората с увреждания</p>	<p>-</p>	<p>1</p>	<p>През отчетния период 2022-2025 г. е извършено подобряване на нормативната уредба за правата на хората с увреждания, чрез изменения на следните нормативни актове:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Постановление на Министерския съвет (ПМС) №144 от 29.06.2022 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания приет с ПМС № 65 от 2019 г. - за привеждане в съответствие с разпоредбите на чл. 73 от ЗХУ, като по този начин се установява нов механизъм за финансиране и предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия; - Закона за българския жестов език - за прецизиране на регламентацията в приложното поле на акта, отнасяща се до социалното включване и равните възможности за глухите и сляпо-глухите лица с оглед по-доброто регламентиране на обществените отношения, свързани с предоставянето, отчитането и контрола върху преводаческите услуги от и на българския жестов език; - Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност, съгласно чл. 56 от ЗХУ - за да се гарантира подобряване на реда, условията 	<p>Изпълнена</p>	<p>1) Стратегически риск; 2) Външен и вътрешен оперативен.</p>

				<p>и процедурите за кандидатстване, изпълнение, отчитане и разплащане на финансовите средства за осигуряване на необходимата публична подкрепа за изграждане на достъпна жилищна среда и за предоставяне на алтернативи пред личната мобилност за хората с трайни увреждания;</p> <p>- Методиката за подбор на лица с трайни увреждания е утвърдена от министъра на труда и социалната политика, в изпълнява инвестиция „Предоставяне на помощни средства на лица с трайни увреждания“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България - с цел да се определи целевата група на ползвателите, които могат да кандидатстват и получат високотехнологични помощни средства, както и реда, по който това да се случи;</p> <p>- Наредба № РД-06-51 от 27.08.2021 г. за условията и реда за осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език, обн. в ДВ, бр. 60 от 14.07.2023 г. Изменението е в посока на по-ясни и точни ред и условия за отчетността и заплащането при осигуряването на безвъзмездната преводаческа услуга на български жестов език на глухите и сляпо-глухите лица</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>по линия на органите за социално подпомагане;</p> <p>- Законът за хората с увреждания и Законът за здравето са изменени и допълнени с цел да бъде урегулиран въпросът за осигуряване на правата на хората с трайни увреждания, чиито експертни решения, издадени от ТЕЛК или НЕЛК;</p> <p>- Националната програма за заетост на хората с увреждания по чл. 44, ал. 1 от ЗХУ - с цел повишаване на интереса към нея и за насърчаване на фактическото устройване на целевата група на отворения пазар на труда чрез създаването на гаранции за облекчаване на условията за кандидатстване пред работодателите;</p> <p>- Методиките за финансиране на целеви проекти и програми, реализирани от Агенцията за хората с увреждания, целящи преодоляване на установени в практиката трудности във финансирането на основните дейности, както и тяхното разширяване, което да е в полза на целевата група.</p>		
<p>Стратегическа цел № 9.2.: Засилване и укрепване на координацията и взаимодействието в областта на политиката за правата на хората с увреждания чрез изпълнение на национални и международни ангажименти</p>	<p>Изпълнен План за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания (2021-2026);</p>	1	1	<p>Изготвени са Първи доклад и Втори доклад за отчитане изпълнението Плана за действие.</p>	<p>Изпълнена</p>	<p>Външен и вътрешен оперативен рискове.</p>
	<p>Изпълнен План за действие за периода 2021-2022 за изпълнение</p>	1	1	<p>Отчетено е изпълнението на Плана за действие за 2021-2022.</p>		

	на Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 г.;					
	Разработен и изпълнен План за действие за периода 2023-2024 за изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 г.	1	1	Отчетено е изпълнението на Плана за действие за 2023-2024 г.		
Политика в областта на социалното включване						
Стратегически приоритет № 10.: „Гарантиране на правата на всички деца и повишаване на тяхното благосъстояние“						
Стратегическа цел № 10.1: Осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата	Предоставяне на финансова подкрепа за превенция на изоставянето, реинтеграция, за отглеждане на деца в приемни семейства и в семейства на роднини и близки по реда на Закона за закрила на детето	2022 г. – 44,845 млн. лв. 2023 г. – 32,845 млн. лв. 2024 г. – 45,842 млн. лв. 2025 г. – 53,662 млн. лв.	2022 г. – 32 201 525 лв.; 2023 г. – 25 963 081 лв. 2024 г. – 43 386 199 лв. 2025 г. – 51 285 072 лв.	Предоставяна е ежегодно финансова подкрепа за превенция на изоставянето, реинтеграция, за отглеждане на деца в приемни семейства и в семейства на роднини и близки по реда на Закона за закрила на детето .	Изпълнена	Не са идентифицирани други рискове извън вече определените – оперативен, финансов, стратегически, политически/външен.
	Предоставяне на финансова и материална подкрепа за семействата с деца по реда на Закона за семейни помощи за деца	2022 г. – 620,683 млн. лв. 2023 г. – 570,683 млн. лв. 2024 г. – 641,328 млн. лв. 2025 г. – 641,328 млн. лв.	2022 г. – 550 965 633 лв. 2023 г. – 580 400 777 лв. 2024 г. – 662 710 417 лв. 2025 г. – 660 138 354 лв.	Предоставяна е ежегодно финансова подкрепа за семействата с деца по реда на Закона за семейни помощи за деца		

	Усъвършенстване на нормативната уредба в областта на закрилата на детето	1	1	<p>За отчетния период са приети следните нормативни промени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Две изменения и допълнения в Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г. и бр. 66 от 2023 г.); - С Постановление № 46 на Министерския съвет от 30.03.2023 г. са приети изменения и допълнения на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 29 от 2023 г.); - С Постановление № 84 на Министерския съвет от 31.05.2023 г. са приети изменения и допълнения на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (обн., ДВ, бр. 49 от 2023 г.); - С Постановление № 46 на Министерския съвет от 08.03.2024 г. са приети изменения и допълнения на Наредбата за специализирана закрила на деца на обществени места (обн., ДВ, бр. 22 от 2024 г.); - С Постановление № 266 на Министерския съвет от 26.07.2024 г. са приети изменения и допълнения в Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях (обн., ДВ, бр. 64 от 2024 г.). С постановлението са направени изменения и 		
--	--	---	---	--	--	--

				<p>допълнения и в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, както и в Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция;</p> <p>- На основание чл. 83, ал. 4 от Семейния кодекс със заповед на министъра на труда и социалната политика е утвърдена Наредба № РД-06-46 от 4.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване (обн., ДВ, бр. 97 от 2024 г.);</p> <p>- Утвърден със Заповед № РД-06-11/08.10.2025 г. на министъра на труда и социалната политика Правилник за дейността на Съвета по осиновяване (обн., ДВ, бр. 88 от 2025 г.);</p> <p>- Разработен е проект на Наредба за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за посредничество относно произхода на осиновени лица, който не беше утвърден поради отмяната на чл. 105а от Семейния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 2025 г.) – правното основание за приемане на Наредбата;</p>	
--	--	--	--	--	--

				- Разработени са две изменения и допълнения на Наредба № РД-06-46 от 04.11.2024 г. за реда за вписването, воденето, съхраняването, поддържането и функционирането на Националната електронна информационна система за пълно осиновяване, утвърдени от министъра на труда и социалната политика със Заповед № РД-06-8 от 07.07.2025 г. (обн., ДВ, бр. 58 от 2025 г.) и Заповед № РД-06-12/09.10.2025 г. (обн., ДВ, бр. 88 от 2025 г.).		
	Разработване на План за действие с хоризонт до 2030 във връзка с изпълнението на Препоръката на Съвета за създаване на Европейска гаранция за детето	1	1	С Решение № 879 на Министерския съвет от 09.11.2022 г. е приет План за действие в изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета за създаване на Европейска гаранция за детето (2030).		
Стратегически приоритет № 11.: „Осигуряване на равен достъп до качествени социални услуги и деинституционализация“						
Стратегическа цел 11.1.: Подобряване на планирането, управлението, качеството и ефективността на социалните услуги	Разработване и приемане на Наредба за качеството на социалните услуги	1	1	С Постановление № 135 на Министерския съвет от 22.06.2022 г. е приета Наредба за качеството на социалните услуги (обн., ДВ, бр. 48, 49 и 50 от 2022 г.).	Изпълнена	Не са идентифицирани други рискове извън определените – оперативен, стратегически, политически и правен/регулаторен.
	Разработване на Национална карта на социалните услуги	1	1	С Решение № 574 на Министерския съвет от 08.08.2024 г. е приета Националната карта на социалните услуги.		
Стратегическа цел № 11.2.: Продължаване на процеса на деинституционализация на	Преглед на изпълнението на Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на	1	1	На 07.07.2022 г. от Междуведомствената работна група (МРГ) за управление и	Изпълнена	Не са идентифицирани други рискове извън определените –

грижата за лицата с увреждания и възрастните хора	Националната стратегия за дългосрочна грижа			координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания е утвърден Финален доклад за изпълнението на Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, който представя напредъка на процеса.		оперативен и стратегически/външен.
	Разработване и изпълнение на План за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа	1	1	С РМС № 509 от 21.07.2022 г. е приет План за действие за периода 2022-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа. Изпълнението на плана се проследява и документира чрез ежегодни доклади.		
Стратегически приоритет № 12.: „Подобряване изпълнението на политиките за социално включване“						
Стратегическа цел № 12.1.: Подобряване на координацията на политиките за социално включване чрез изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г.	Доклад за изпълнението на Плана за действие за периода 2021-2022 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г.	1	1	С Решение № 338 на Министерския съвет от 03.05.2023 г. е приет Отчет за изпълнението на Плана за действие за периода 2021-2022 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030.	Изпълнена	Не са идентифицирани други рискове извън определените – оперативен и стратегически/външен.
	Подготовка на План за действие за периода 2023-2024 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г.	1	1	С Решение № 338 на Министерския съвет от 03.05.2023 г. е приет План за действие за периода 2023-2024 г. за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030.		

	Междинен преглед на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г.	1	1	Междинният преглед на изпълнението на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 е разработен от създадената със Заповед № РД-02-108 от 30.09.2024 г. на министъра на труда и социалната политика междуинституционална работна група. Той е одобрен от Националния съвет по въпросите на социалното включване на заседание на 30.09.2025 г.		
--	---	---	---	---	--	--

Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции

Стратегически приоритет № 13.: „Повишаване на жизненото равнище и доходите от труд в съответствие с Международните трудови стандарти, европейската практика и националните макроикономически показатели“

Стратегическа цел № 13.1.: Усъвършенстване на инструментариума в съответствие с актуалните изисквания при формирането на минималните доходни показатели.	Актуализирани минимални доходни показатели.	39,0 Коефициент на Джини	38,4 Коефициент на Джини	Достигнато е ниво на Коефициента на Джини до 38,4.	Изпълнена	1)Оперативен - рискове, свързани с неспазване на предварително планирани срокове; 2)Рискове на партньорството - непостигане на съгласие от всички заинтересовани страни; 3)Стратегически/външен риск - смяна на политики или приоритети и отпаднала необходимост.
	Определен размер на МРЗ по прозрачен и обективен механизъм в съответствие с изискванията на Конвенция № 131 на МОТ.	4	5	За периода от началото на 2022 г. до края на 2025 г. са разработени и приети общо 5 постановления на Министерския съвет за размера на минималната месечна работна заплата за страната.		
	Оценка и актуализация на механизма за формиране на минимална добавка за нощен труд	1	1	Изготвена е информация за промените в НСОРЗ в частта за допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд в сила от 01.01.2021 г., която съдържа обвързването на възнаграждението с МРЗ с коефициент 0,15 на сто		

				от МРЗ, но не по-малко от 1 лв., и включва и позициите на социалните партньори, заедно с възможните варианти за надграждане/промяна на механизма за определяне на минималната добавка за нощен труд.		
	Определен размер на линия на бедност за страната.	3	4	За периода от началото на 2022 г. до края на 2025 г. са разработени и приети общо 4 постановления на Министерския съвет за размера на линията на бедност за страната.		
	Стратегически документ в областта на доходите	0	0	През 2022 г. е разработен първоначален проект на Стратегия в областта на доходите, дискутиран в рамките на създадената за тази цел работна група. През 2023 г., след смяна на политическото ръководство е отменен ангажиментът за разработването на документа.		
	Прозрачен законовоопределен автоматичен механизъм за определяне на МРЗ, който е базиран на европейската директива и след консултации със социалните партньори - МРЗ да бъде 50% от средната работна заплата (СРЗ).	1	1	С решение на Народното събрание са приети промени в чл. 244 на Кодекса на труда, с които се установи начина на определяне на минималната работна заплата. Промените в Кодекса на труда от 2023 г. въвеждат автоматичен механизъм за актуализиране на минималната работна заплата за		

				<p>страната, като се използва препоръчителната референтна стойност, заложена в чл. 5, ал. 4 на Директива 2022/2041 – минималната работна заплата да е 50% от средната работна заплата за страната.</p> <p>В рамките на установения срок за транспонирането на Директива 2022/2041 (15 ноември 2024 г.) България е предоставила на Европейската комисия таблица за съответствие спрямо националното законодателство.</p>		
Стратегически приоритет № 14.: „Ограничаване на негативните демографски тенденции“						
<p>Стратегическа цел № 14.1.: Задаване и поддържане на стратегическа рамка и осигуряване на условия за ефективна и ефикасна координация за изпълнението на демографската политика</p>	<p>Увеличен брой на участващите институции с подадени мерки относно планирането и отчитането на демографската политика в условията на качествено управление на координационния механизъм.</p>	30	30	<p>Изграден е механизъм за координация и мониторинг на изпълнението на държавната демографска политика чрез Междуведомствена работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика. В нея участват представители от ключови държавни ведомства, НСИ, НОИ, БЧК, НСОРБ, социалните партньори и БАН. В групата се осъществява мониторинг по изпълнение на действащата демографска стратегия - изготвят се ежегодни национални мониторингови доклади, в които се интегрира информация от националната статистика, административна</p>	Изпълнена	<p>Оперативен - неспазване на предварително планирани срокове.</p>

				информация и данни от социологически проучвания за изпълнение на стратегията. В рамките на координационния механизъм е създаден и Национален съвет по демографска политика, който при необходимост се актуализира, за да се приведе съставът му в съответствие със структурата на Министерския съвет. Последната актуализация е извършена в края на 2025 година.		
Стратегическа цел № 14.2.: Задаване и поддържане на стратегическа рамка и осигуряване на условия за ефективна и ефикасна координация за изпълнението на политиката за насърчаване на активния живот на възрастните хора.	Увеличен брой на участващите институции с подадени мерки относно планирането и отчитането на политиката за насърчаване на активния живот на възрастните хора в условията на качествено управление на координационния механизъм.	20	20	В рамките на Междуведомствената работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика се осъществява и координацията и мониторинга на предприетите мерки и действия в сферата на насърчаване на активния живот на възрастните хора в хода на изпълнение на Националната стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019 – 2030 г.) - изготвят се двугодишни национални планове и мониторингови доклади.	Изпълнена	Оперативен - неспазване на предварително планирани срокове.
Стратегически приоритет 15.: “Повишаване приноса на социалната и солидарна икономика за социална и икономическа трансформация”						
Стратегическа цел № 15.1.: Повишаване приноса на субектите на социалната и солидарна икономика и социалните инвестиции към БВП	Двойно увеличен брой регистрирани социални предприятия В Регистър на социалните предприятия към министерството.	68	206	Към 31.12.2025 г. в Регистъра на социалните предприятия са вписани 206 социални предприятия, което представлява значително преизпълнение на заложената целева стойност от 68	Изпълнена	1) Оперативен риск; 2) Риск на партньорство; 3) Информационен.

				предприятия. Броят на регистрираните социални предприятия е увеличен шест пъти спрямо първоначално планираното.		
Стратегическа цел № 15.2.: Изграждане и укрепване на капацитета на субектите на социалната и солидарна икономика за осъществяване на плавен цифров преход	Създадени фокус точки в шестте региона на страната. Изграден капацитет на субектите на социалната и солидарна икономика за преодоляване дефицитите от специализирани, включително дигитални умения и знания, както и дигитализирани работни процеси на субектите	6	6	Създадени 6 фокус-точки в шестте региона на страната, в градовете Пловдив, Габрово, Бургас, Варна, Ловеч и Благоевград. Изграден е капацитет на субектите на социалната и солидарна икономика за преодоляване дефицитите от специализирани, включително дигитални умения и знания.	Изпълнена	1) Оперативен риск; 2) Риск на партньорство; 3) Информационен.
Стратегическа цел № 15.3.: Повишаване конкурентоспособността на субектите на социалната и солидарна икономика	Дигитализирани производствени процеси в предприятия от социалната икономика, увеличена продукцията в тези предприятия, повишена квалификация на персонала и подобро качество на живот на групи от населението чрез развитие на социалната икономика.	80	0	През 2025 г. са изпълнени следните дейности: - Извършено обследване на 167 субекта на социалната и солидарна икономика. - Изготвени са технически спецификации за 15 позиции за обявяване на обществена поръчка с цел дигитализиране на производствените процеси на субектите на социалната и солидарна икономика. Съгласно РМС №307/12.05.2025 г. дейността отпада.	Отпаднала	1) Оперативен риск; 2) Риск, свързан с управленски решения.
Стратегическа цел № 15.4.: Разширяване възможностите на социалната и солидарна икономика за по-добро функциониране чрез мрежуване, клъстери и партньорства и постигане на по-висока социална добавена стойност	Изградени мрежи, клъстери, партньорства, по-добро функциониране на социалната и солидарна икономика, както и по-висока социална добавена стойност.	9	30	Сключени 30 споразумения за създаване на мрежи и партньорства в областта на социалната и солидарна икономика при заложили 9 броя. По този начин се отчита преизпълнение на индикатора – над 130%	Изпълнена	1) Оперативен риск; 2) Риск на партньорство; 3) Информационен.
Стратегически приоритет № 16.: „Корпоративна социална отговорност“						

Стратегическа цел № 16.1.: Създаване на условия, водещи до повишаване броя на социално отговорните предприятия и управленски практики	Повишен брой на предприятията, в които са въведени социално отговорни практики и управленски политики.	0 Ръст от 5% на годишна база (2020 г. базисна година)	10.2%	Ръстът за периода 2021 – 2024 г. е 10.2 % (последни отчетни данни от НСИ). Първите данни, които са налични в НСИ въз основа на подадените ОНР на нефинансовите предприятия, са за 2021 г.	Изпълнена	1) Оперативен; 2) Информационен; 3) Рискове на партньорството.
Стратегическа цел № 16.2.: Прилагане на принципите и добрите практики за Корпоративна социална отговорност в МТСП	Концепция за прилагане на практики за КСО	1	1	Концептуално обоснована, разработена, утвърдена и прилагана в съответствие с План за изпълнение Рамкова политика за насърчаване на развитието на корпоративната социална отговорност и устойчивост в бизнес, неправителствените и публичните структури, вкл. и в МТСП.	Изпълнена	Оперативен.

Участие в процесите на вземане на решение в ЕС и международни организации. Реализиране на европейските политики и активно участие в развитието на правото на ЕС. Развитие на международно и двустранно сътрудничество и реализиране на международно-правните стандарти в трудовата и социалната област. Активно участие във връзка с присъединяването на България към ОИСР

Стратегически приоритет № 17.: „Участие в процесите на вземане на решения в ЕС, реализиране на европейските политики и активно участие в развитието на правото на ЕС“

Стратегическа цел № 17.1.: Участие в процесите на вземане на решение в ЕС в областта на заетостта и социалната политика чрез РГ 13 „Социална политика и заетост“ към Съвета по европейските въпроси	Изготвени и съгласувани позиции за участие на министър (или ресорен заместник-министър) в заседания на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси (EPSCO), формат „Заетост и социална политика“, вкл. за участие в неформални срещи на министрите в този формат	24	29	Изготвени и съгласувани са 29 позиции за участие на министър/ресорен заместник-министър във формални и неформални заседания на Съвет ЕПСКО.	Изпълнена	Оперативен.
	Изготвени и съгласувани указания и позиции за участия в работни групи, комитети и комисии към ЕК и Съвета на ЕС на всички нива в областта на заетостта и социалната	160	331	Изготвени и съгласувани са 331 указания за участие в заседанията на РГСВ, Корепер 1, Корепер 2 и др.		

	политика, включително участие в изготвяне на указания и позиции за участия в работни групи, комитети и комисии към ЕК и Съвета на ЕС от компетентността на други национални институции				
	Изготвени и съгласувани Рамкови позиции по нови досиета, които се обсъждат в рамките на Работната група по социални въпроси към Съвета на ЕС	16	27	Изготвени и съгласувани по съответния ред са 27 Рамкови позиции по нови досиета.	
	Изготвени и съгласувани становища на РГ 13 „Социална политика и заетост” по проекти на законови и подзаконовни нормативни актове за въвеждане на правото на ЕС, по отчети за изпълнение на различни планове за действие и др.	16	20	Изготвени и съгласувани са 20 становища на Работна група 13 СПЗ по проекти на законови и подзаконовни нормативни актове.	
	Организиране въвеждането на новоприети правни актове на ЕС в националното законодателство в областта на заетостта и социалната политика включително участие в разработването и нотифицирането на новоприети национални правни актове за въвеждане на актове на ЕС в националното законодателство	8	53	Извършени са 53 нотификации във връзка с въвеждането на новоприети правни актове на ЕС в националното законодателство.	
	Участия в заседанията на Съвета по европейските въпроси	180	140	Реализирани са 140 участия в заседания на Съвета по европейските въпроси (поради неколкостепенната актуализация на състава на Съвета по европейските въпроси са проведени по-малко от предвидения присъствен брой заседания).	

Стратегически приоритет № 18.: „Участие в процесите на вземане на решения в международни организации, развитие на международно и двустранно сътрудничество и реализиране на международно-правните стандарти в трудова и социалната област“

<p>Стратегическа цел № 18.1.: Активно участие в ръководните и работните органи, комитети, комисии и др. на ООН, МОТ, СЕ и др.</p>	<p>-Процедура за вземане на акт от приетите от МКТ инструменти;</p> <p>-Изготвяне на доклади по ратифицирани и нератифицирани конвенции и препоръки на МОТ, съгласно списъка на МБТ за съответната година;</p> <p>-Изготвяне на редовни доклади⁴ по приети разпоредби на ЕСХ (р), или опростени доклади (по колективни жалби).</p> <p>-Участия в дейността на ръководните органи на МОТ: МКТ и АС на МБТ.</p> <p>-Участия в дейността на работните органи на СЕ.</p>	<p>-</p> <p>49 (по ратифицираните: 5 - 2022 г.; 9 - 2023 г.; 7 - 2024 г.; 28 - 2025г.); + 3 (по нератифицираните)</p> <p>-</p> <p>16 (4 МКТ и 12 АС)</p> <p>8 (ПК по ЕСХ)</p>	<p>1</p> <p>51 (47 по ратифицираните: 5 - 2022 г.; 10 - 2023 г.; 7- 2024 г.; 25 - 2025г.); 4 (по нератифицираните)</p> <p>4</p> <p>14 (4 участия в МКТ и 10 в АС)</p> <p>6</p>	<p>Осъществена 1 процедура за вземане на акт от МКТ инструменти;</p> <p>Изготвени са по години съответния брой доклади по ратифицирани и нератифицирани конвенции и препоръки на МОТ, съгласно списъка на МБТ за съответната година;</p> <p>Изготвени са 4 документа във връзка с ЕСХ (ревизирана)</p> <p>Реализирани са общо 14 участия в дейности на МОТ</p> <p>Реализирани са общо 8 участия в работните органи на СЕ</p>	<p>Частично изпълнена</p>	<p>1) Оперативен – недостатъчен административен капацитет; 2) Финансов риск; 3) Информационен; 4) Рискове на партньорството.</p>
<p>Стратегическа цел № 18.2.: Разработване на проекти на международни договори/ двустранни споразумения / меморандуми / работни програми за сътрудничество в социално-</p>	<p>Стартиране, актуализиране или укрепване на сътрудничеството с цел обмяна на опит и добри практики в социално-трудова сфера.</p>	<p>2</p>	<p>4</p>	<p>Подписани са: - Меморандум за двустранно сътрудничество със СР Виетнам през 2025 г.; - Меморандум за разбирателство с</p>	<p>Изпълнена</p>	<p>1) Оперативен риск; 2) Информационен; 3) Рискове на партньорството.</p>

⁴ През 2021 – 2022 г. мониторинговият механизъм на ЕСХ е в процес на ревизия с цел изменение/усъвършенстване (от началото на 2023 г.), поради което не е било възможно за целевата стойност да бъдат планирани вида, броя и периодичността на докладите.

<p>трудова сфера със сродни чуждестранни министерства и тяхното приложение.</p>	<p>-Международни конференции/двустрани форуми на високо ниво в страната и чужбина (вкл. видео) за засилване на двустранното/многостранното сътрудничество с чуждестранните партньори</p>	<p>4</p>	<p>4</p>	<p>Министерството на здравеопазването и социалната закрила на Република Албания през 2024 г.;</p> <p>- 2 (две) Работни програми с ФР Германия (2023-2024) и (2025-2026)</p> <p>Проведени са 2 конференции в България и 2 конференции във ФР Германия</p>		
<p>Стратегическа цел № 18.3.: Оказване на съдействие на българските граждани в ДЧ на ЕС и ЕИП, както и в Обединеното кралство, чрез СТСВ на МТСП към посолства на Република България</p>	<p>- Оказано спешно съдействие по конкретни казуси и/или предадени за допълнително разследване конкретни сигнали за нарушени права;</p> <p>- Дадени консултации;</p> <p>- Организиране на информационни/кариерни форуми (срещи, кръгли маси, борси и др.п.) за българи в чужбина.</p>	<p>730 (от които 500 Атина/Нико зия)</p> <p>11 200</p> <p>80⁵</p>	<p>799</p> <p>10 572</p> <p>92</p>	<p>Изпълнявани са дейности за оказване на спешно на съдействие на българските граждани по различни казуси и сигнали</p> <p>Общо за периода са реализирани 10 572 консултации</p> <p>Организиране са общо 92 информационни форуми/събития</p>	<p>Изпълнена</p>	<p>1) Оперативен; 2) Информационен; 3) Рискове на партньорството.</p>
<p>Стратегически приоритет № 19.: „Активно участие във връзка с присъединяването към ОИСР основно по теми от социалната сфера“</p>						
<p>Стратегическа цел № 19.1.: Активно участие в работните органи, комитети, програми и др. на ОИСР</p>	<p>Координация на дейностите по активно участие в Комитета по заетост, труд и социални въпроси и съответните работни групи, Програмата за местно</p>	<p>28</p>	<p>92</p>	<p>Изпълнявани са регулярни, планирани и допълнително възникнали ангажименти и дейности. Значим резултат в отчетния период е успешно</p>	<p>Изпълнена</p>	<p>1) Оперативен риск; 2) Партньорски риск; 3) Риск на репутацията.</p>

⁵ Според овладяването на Ковид пандемията.

	икономическо развитие и заетост (LEED) и други органи/формати на ОИСР, както и за реализиране на Пътната карта за действията по присъединяване на Република България към ОИСР в периода 2021-2023 г.			завършеният технически преглед от Комитета по заетост, труд и социални въпроси на ОИСР, за който МТСП е водещо ведомство – получено положително становище, без да е необходим повторен преглед за България.		
Ефективно и ефикасно използване на средствата от Фондовете на Европейския съюз в подкрепа на политиките в социалната сфера						
Стратегически приоритет № 20.: „Ефективно и ефикасно използване на средствата от фондовете на Европейския съюз в подкрепа на политиките на пазара на труда, социалното включване и здравеопазването“						
Стратегическа цел № 20.1.: Към края на 2025 г. нивото на договаряне на ПРЧР 2021-2027 г. да достигне до 40 % от общия бюджет на програмата.	Стартиране на поне 25 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ до 31.12.2025 г.	25	53	Към 31.12.2025 г. са стартирани 53 процедури за БФП (с натрупване от старта на Програмата).	Изпълнена	- Забавяне в стартирането на новите процедури; - Забавяне в подписването на договори с бенефициентите по ПРЧР 2021-2027 г.; - Забавяне внасянето на искания за плащане от страна на бенефициентите по сключените договори; - Забавяне внасянето на искания за плащане от страна на бенефициентите по сключените договори; - Неорганизиране и провеждане на минимално изискуемия брой събития.
	Към 31.12.2025 г. да бъдат договорени не по-малко от 1.6 млрд. лева от ПРЧР 2021-2027	1.6 млрд лв.	1 963 460 260.32 лв.	Към 31.12.2025 г. са сключени 1857 договора за БФП на обща стойност 1 963 460 260.32 лв. (с натрупване от старта на Програмата), което съставлява 51.91% от бюджета на ПРЧР.		
	Към 31.12.2025 г. нивото на верификация на разходите и плащанията да достигне 25 % от бюджета на ПРЧР 2021-2027	25%	22.95 %	Към 31.12.2025 г. е извършена верификация на 868 161 856.03 лв. (с натрупване от старта на Програмата).		
Стратегическа цел № 20.2.: Достигане на ниво на плащания и верифицирани разходи по ОП РЧР 2014-2020 г. към 31.12.2024 г. не по-ниско от 100 % от общия бюджет на програмата	Към 31.12.2024 г. нивото на верифицирани разходи по ОПРЧР 2014-2020 да достигне 100 %	100%	100 %	Към 31.12.2024 г. нивото на верифицирани разходи по ОПРЧР 2014-2020 е достигнало 100 %.		
Стратегическа цел № 20.3.: Провеждане на събития (онлайн и физически) за осъществяване на въздействие върху целевите групи, за реализиране на ефективно партньорство и контрол на изпълнението на	Провеждане на 23 информационни срещи, обучения на бенефициенти, кръгли маси, конференции, пресконференции, семинари за журналисти, комитети, мониторингови комитети, работни групи,	23	65	Към 31.12.2025 г. са проведени 65 събития за популяризиране на мерки, нови процедури, резултати и добри практики по ПРЧР 2021-2027 и повишаване капацитета за управление и отчитане на проекти и		

целите, приоритетите и мерките с европейско финансиране за развитие на човешките ресурси и социално включване на уязвимите групи в България. Събитията са от всякакъв вид, на които присъстват или участват широка общественост, целеви групи, бенефициенти, местната и областна власт, институции, Управляващия и други органи, журналисти, неправителствен сектор, професионални и синдикални организации и други заинтересовани лица (заедно или по отделно).	концерти, панаири, Дни на отворените врати, изложби, спортни събития и др.			свързаните с това теми, с което целевият индикатор е изпълнен.		
--	--	--	--	--	--	--

Поддържане и развитие на взаимосвързаните процеси и функции на администрацията на МТСП

Приоритет № 21.: „Трансформиране на администрацията на МТСП в модерна цифрова администрация, чрез развитие на технологичните и административни процеси и осигуряване на високо ниво на мрежова и информационна сигурност“

Стратегическа цел № 21.1.: Надграждане на организацията и стандартите за качество на административно обслужване по телефон.	Оборудване със специализиран софтуер и техника за предоставяне на административно обслужване по телефон в Центъра за обаждания и Центъра за административно обслужване.	95%	95%	През 2023 г. е извършено обновяване на техническото оборудване и специализирания софтуер (лицензи) на Колцентъра на МТСП. Осигурена надеждна и стабилна работа на кол центъра на МТСП. Осигурен достъп на гражданите и бизнеса своевременно дистанционно безплатно до актуална информация по теми, свързани с дейността на министерството и ВРБ.	Изпълнена	1) Управленски; 2) Оперативен; 3) Финансов риск.
	Актуализиране и надграждане на инструментите за измерване удовлетвореността на потребителите	70%	70%	С актуализирането на процесните карти през 2022 г., съотнесени към административните услуги и обслужване е улеснен процеса		

				по отчитане удовлетвореността на клиентите.		
	Повишаване компетентността на служителите извършващи административно обслужване и способността им за генериране на инициативи чрез провеждане на специализирани обучения	3 бр.	3 бр.	Планираните обучения на служителите са проведени. Трима от служителите са преминали по две планирани обучения и двама по едно обучение за надграждане знанията по административно обслужване и комуникация с клиентите и работа с електронни документи.		
Стратегическа цел № 21.2.: Прилагане и развитие на електронното управление и информационно-комуникационните технологии в системата на МТСП	Изграждане и прилагане на единен подход при изпълнението на политиката за електронното управление в системата от администрации на МТСП чрез създаване и функциониране на двустепенен механизъм (на експертно и управленско ниво) за координация и контрол.	60%	60%	През отчетния период функционира създадената със заповед на министъра Постоянна експертна работна група по информационни и комуникационни технологии (ПЕРГ-ИКТ) със задачи по координация на изпълняваните от МТСП и ВРБ дейности в областта на ЕУ и ИКТ. До април 2023 дирекция СПИТАО, а след структурната промяна дирекция КИС, в съответствие с функционалните си задължения и като ръководство и секретариат на ПЕРГ-ИКТ ръководи и координира процесите по изпълнение на поставени от МЕУ указания и изисквания в областта на ЕУ и ИКТ в МТСП и ВРБ. Провеждат се регулярни заседания на ПЕРГ-ИКТ. През 2024 г. е създаден Съвет за информационни технологии (СИТ) със задачата да координира информационно-комуникационните дейности на	Изпълнена	1) Управленски; 2) Оперативен; 3) Информационен; 4) Финансов.

				<p>МТСП и ВРБ за постигане на единен подход при прилагането и развитието на държавната политика за електронно управление. През 2024 г. са разработени и утвърдени "Правила за координация и контрол при планиране, внедряване, разработване и надграждане на ИС", които да бъдат изпълнявани от всички структури в системата на МТСП.</p>		
	<p>Развитие и оптимизиране на информационно-комуникационната инфраструктура на МТСП чрез обновяване и допълване на използваната техническа и софтуерна екипировка</p>	70%	70%	<p>Доставени и внедрени са: електронна система за управление на документи DMS"; защитни стени и лентово устройство; компютърни конфигурации и преносими компютри за подмяна на остарели и амортизирани. Доставени са лицензи за: сървърни операционни системи; софтуер за отдалечено администриране на крайни работни станции; софтуер за заличаване на текстове с лични данни. Доставени и инсталирани са 4 бр. интерактивни екрани в заседателните зали и др. Изпълнени са всички технически дейности по миграция на ОС от Windows 10 към Windows 11 на стационарните и преносими работни станции на всички служители на МТСП, включително ФУТ, ФСЗ, ПКБ, П41 от НПВУ (фокус точките</p>		

				по социална икономика). Внедрени са технологични решения за осигуряване на високо ниво на мрежова и информационна сигурност, включително лицензи за антивирусен софтуер, система за анализ на мрежови трафик, система за защита на имейл услуга, система за сканиране на уязвимости, система за откриване на повърхността на атаки, система за откриване на изтекли потребителски данни и акаунти и др .		
	Повишена надеждност и сигурност на локалната мрежа на МТСП и предоставяните системни услуги чрез доизграждане и оптимизиране на структурната кабелна система в сградата на министерството и прилагане изискванията на стандарт ISO 27001:2013 .	70%	70%	През 2024 г. е внедрена и пусната в експлоатация електронна платформа за контрол на достъп и управление на работно време. Изградена нова СКС, осигуряваща безпроблемната работа на служителите в министерството и повишаване нивото на мрежовата и информационна сигурност.		
	Обновяване на техническото оборудване и специализирания софтуер на Колцентъра на МТСП	100%	100%	Модернизацията е изпълнена и е осигурена поддръжка за период от три години.		
	Поетапно изграждане на Резервен център за данни на МТСП и ВРБ	10%	10%	През 2023 г. е извършен преглед и анализ на всички информационни системи, регистри и ЕАУ на МТСП и ВРБ относно необходимостта и начина за тяхното резервиране и е изготвен проект за резервиране и устойчиво съхранение на данни от информационните системи на МТСП и ВРБ. Поради честите		

				смени в ръководството и недостиг на финансови средства центъра не е изграден.		
Стратегическа цел № 21.3.: Развитие и усъвършенстване на военновременната система за управление на МТСП, защита на класифицираната информация и личните данни	Качествена, надеждна, сигурна и с повишени възможности комуникационно-информационната система за управление при кризи, военно положение и/или положение на война	100%	100%	Военновременната система за управление на МТСП е в постоянна готовност да изпълни задачите си по предназначение. Използването и съхранението на документите с класифицирана информация са в съответствие с изискванията на нормативните документи.	Изпълнена	1) Оперативен; 2) Финансов – недостиг на финансови средства.
	Осигуряване на гаранции за правата на физическите лица при обработката на личните им данни	1	1	Осъществен е мониторинг на администратора за превишаване на правомощията си при събирането и обработката на лични данни. Извършени са проверки относно прилагането на ЗЗЛД и Регламент (ЕС) 679/2016 в МТСП. Осъществена е координация при взаимодействието с второстепенните разпоредители към министъра на труда и социалната политика и участие при необходимост в съвместни срещи по конкретни казуси в областта на защитата на личните данни. Разгледани са постъпили сигнали по вътрешният канал на МТСП. Актуализирани са Вътрешните правила за канал за вътрешно подаване на сигнали за нарушения и за последващи действия по тях съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или		

				публично оповестяващи информация за нарушения на Министерство на труда и социалната политика“, утвърдени със Заповед № РД-01-357/05.12.2025 г. на министъра на труда и социалната политика, произтичащи от изменения и допълнения на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.		
Стратегическа цел № 21.4.: Осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите за осъществяваната от МТСП политика	Брой организирани: - Пресконференции - Кампании - Семинари - Публикации в пресата ⁶ - Интервюта - Информационни материали - Участия в ТВ и радио предавания	100%	100%	За посочения период са отразени в медиите и социалните мрежи 191 094 прессъобщения. Публикациите са следствие от организирани пресконференции; отразяване на участия на министъра, политическия кабинет и експерти на МТСП; интервюта; кампании; семинари.	Изпълнена	1) Риск за репутацията: Възможност от негативно обществено възприятие и уронване на репутацията на МТСП вследствие на некоректно, едностранчиво или негативно медийно отразяване на политиките и законодателните инициативи на министерството, както и от неправилна интерпретация на публични изяви на министъра, политическия кабинет и експертите на МТСП в традиционните и социалните медии; 2) Информационен
	Популяризиране на законодателни инициативи	100%	100%			

⁶ В зависимост от нуждите при осъществяване на медийната политика на МТСП

						Възможност от разпространение на неточна, непълна или противоречива информация относно политиките и законодателните инициативи на МТСП в резултат на несъгласувани комуникационни послания, грешки в прессъобщенията или некоректно медийно отразяване на събития, интервюта и кампании.
Стратегически приоритет № 22.: „Планиране, организиране, координация и контрол на всички дейности на МТСП при осигуряване на законосъобразност на административните актове и процедури“						
Стратегическа цел № 22.1.: Реализиране на принципите на базираното на резултатите управление в процеса на планиране, мониторинг, оценка и бюджетирането на дейността на МТСП	Тригодишна бюджетна прогноза и проект на бюджет на МТСП съгласно Указанията на министъра на финансите	8	8	Изготвени проекти на бюджети за 2023, 2024, 2025 и 2026 г. Изготвени бюджетни прогнози за периодите 2023-2025, 2024-2026, 2025-2027 и 2027-2028 г.	Изпълнена	1) Оперативен - неспазване на сроковете от страна на участващите административни звена; 2) Информационен - представяне на непълна/некоректна информация.
	Отчет на бюджета на МТСП в програмен формат съгласно Указанията на министъра на финансите	8	8	Изготвени подробни програмни отчети на бюджета на МТСП за 2021, 2022, 2023 и 2024 година и за полугодieto за 2022, 2023, 2024 и 2025 г.		
	Оперативни планове за дейността на МТСП за календарна година	4	4	Изготвени Оперативни планове за 2022 г., 2023 г., 2024 г. и 2025 г.		
	Отчети на степента на изпълнение на годишните цели на МТСП	3	3	Изготвени отчети на годишните цели по чл. 33 от Закона за администрацията за: 2022 г., 2023 г., за 2024 г.		
	Поддържане и актуализиране на риск-регистър на МТСП	1	1	Утвърждаван и актуализиран риск-регистър на МТСП		
Стратегическа цел № 22.2.: Осъществяване на контрол по спазване на финансовото	Изготвени месечни отчети на касовото изпълнение по бюджета на МТСП	48	48	Изготвени месечни отчети - за 2022 г., 2023 г., 2024 г., 2025 г.	Изпълнена	1) Оперативен - неспазване на

законодателство и финансовата дисциплина в МТСП	Изготвени тримесечни отчети на касовото изпълнение по бюджета на МТСП	16	16	Изготвени тримесечни отчети - за 2022 г., за 2023 г., за 2024 г., за 2025 г.		сроковете от страна на участващите административни звена; 2) Информационен - представяне на непълна/некоректна информация.
	Изготвени тримесечни отчети на степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МТСП	16	16	Изготвени тримесечни отчети за 2022 г., 2023 г., 2024 г., 2025 г.		
Стратегическа цел № 22.3.: Ефективно управление на човешките ресурси за успешно изпълнение на целите на МТСП	Провеждане на ефективна политика за повишаване на професионалната квалификация на служителите от МТСП чрез организиране на обучения	4	4	Повишена е квалификацията на служителите от МТСП чрез проведени обучения, съгласно Годишния план за задължително и специализирано обучение на служителите в МТСП и по теми извън него.	Изпълнена	1) Оперативен - недобра координация между министерството и обучителната организация, продължително отсъствие на служителите, които ще се обучават; 2) Външен - нормативни промени.
	Актуализиране на вътрешните правила по управление на човешките ресурси	1	2	Извършено е изменение и допълнение на Вътрешните правила за заплатите в МТСП.		
Стратегическа цел № 22.4.: Осигуряване на законосъобразност на административните актове и процедури чрез: - осигуряване на ефективна защита на интересите на МТСП по съдебни и други производства - законосъобразно прилагане на ЗДОИ при предоставяне на обществена информация	Дял на спечелените съдебни дела от общия брой приключили съдебни дела, по които МТСП е страна	60%	60%	През периода 2022 г.-2025 г. е подобрена организацията по процесуалното представителство по образуваните дела пред съдилищата и преписки на Комисията за защита от дискриминация. Изготвени са жалби, становища и отговори по възложените дела и преписки. Изготвени са регулярни справки за насрочените дела и преписки.	Изпълнена	Оперативни
	Процент изготвени в срок решения за достъп до обществена информация от общия брой насочени заявления	100%	100%	През отчетния период 2022 г. - 2025 г. са постъпили 292 заявления за достъп до обществена информация. Предоставен е пълен достъп до обществена информация по 133		

				заявления. Препратени са 93 от заявленията по местонахождението на информацията. Поисканата информация по 24 от заявленията не е създавана и не се съхранява от МТСП. Поради това, че заявителите не са уточнили предмета на исканата информация 14 заявления са оставени без разглеждане. По 2 заявления е предоставен частичен достъп до обществена информация. По 23 от заявленията е постановен отказ от предоставяне на достъп до обществена информация. Подадени са 2 жалби срещу предоставен достъп до обществена информация.		
Стратегическа цел № 22.5.: Планиране, организиране и координация на всички дейности във връзка с подготовката и провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки в МТСП съгласно утвърдения годишен график чрез: - организиране и провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки - поддържане на актуален регистър на обществените поръчки	Процент сключени договори за обществени поръчки, съгласно утвърдения годишен график на МТСП	90%	90%	През периода 2022 г.-2025 г. са утвърдени от министъра Графици за възлагане на обществените поръчки в МТСП за съответната година. От общо планираните за възлагане 259 обществени поръчки, финансирани с бюджетни средства, са възложени 217 обществени поръчки и 5 обособени позиции от обществени поръчки, а поради отпаднала необходимост една обществена поръчка е прекратена. Въз основа на възложените обществени поръчки са сключени 211 договора по 176 обществени поръчки, а 41 обществени поръчки и 5 обособени позиции	Изпълнена	1) Оперативни; 2) Договорни/ Партньорски; 3) Правни/ Регулаторни.

	Актуален регистър на обществените поръчки	1	1	са възложени по реда на чл. 20, ал. 4, във връзка с ал. 5 от ЗОП - без сключване на писмен договор. Извършван е постоянен преглед на постъпилите предложения за актуализиране на регистъра за обществените поръчки. Регистърът периодично е попълван, в съответствие с подадената актуална информация.		
Стратегическа цел № 22.6.: Укрепване на вътрешния контрол на МТСП чрез предоставяне на независима и обективна оценка за подобряване на дейността при спазване на принципите ефективност, ефикасност, икономичност и законосъобразност	Извършени одитни ангажименти за увереност /ОАУ/	⁷ 2022 -23 бр.; 2023 г.-21 бр.; 2024 г. -17 бр. и 2025 г. – 12 бр.	73 (общо ОАУ за периода 2022-2025 г.)	През 2022 г. са извършени 23 ОАУ. През 2023 г. са извършени 21 ОАУ. През 2024 г. са извършени 17 ОАУ. През 2025 г. са извършени 12 ОАУ.	Изпълнена	- Недостатъчен административен капацитет; - Увеличаване на обхвата/обема на фактическите проверки; - От ръководството на МТСП да не бъде възложено извършването на ОАК.
	Извършени одитни ангажименти за консултиране /ОАК/	2022 г.-10 бр.; 2023 г.-10 бр.; 2024 г. – 10 бр. и 2025 г.-10 бр.	102 (общо ОАК за периода 2022-2025 г.)	През 2022 г. са извършени 30 ОАК. През 2023 г. са извършени 24 ОАК. През 2024 г. са извършени 19 ОАК. През 2025 г. са извършени 29 ОАК.		
Стратегическа цел № 22.7.: Осъществяване на ефективен административен контрол по отношение изпълнение на дейността на всички административни структури на	Изготвени планове за контролната дейност на Инспектората на МТСП, в които въз основа на обективни индикатори се планират	5 ⁸	5	Ежегодно е изготвян годишен план за контролната дейност на Инспектората на МТСП за следващата календарна година. При спазване на нормативната уредба същият своевременно е	Изпълнена	1) Оперативни, в т.ч. и недостиг на човешки и времеви ресурс; 2) Правни/регулаторни рискове; 3) Управленски.

⁷ Целевите стойности на индикаторите са актуализирани в съответствие с утвърдените Годишни планове за дейността на дирекция „Вътрешен одит“ за съответните години, разработени съобразно Стратегическите планове за дейността на дирекция „Вътрешен одит“ за периода, на база разполагам човешки ресурс.

⁸ Стойността включва Стратегически план за контролната дейност на Инспектората и четири годишни плана

МТСП, в това число и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на труда и социалната политика	предстоящите проверки – вид, тема, обхват и обекти на контрол			утвърждаван от министъра (общо 4 бр. годишни планове). В края на 2025 г. е утвърден и нов Стратегически план за контролната дейност на Инспектората за четиригодишен период.		
	Извършени комплексни и тематични проверки на административни звена в МТСП и ВРБ към министъра на труда и социалната политика и техните териториални поделения, включително проверки по сигнали на граждани и юридически лица, приключили с доклад до министъра, съдържащ препоръки за предприемане на конкретни мерки и действия с оглед повишаване ефективността от дейността на проверявания обект, избягване на пропуски и слабости, както и недопускане на неправомерни действия или бездействия и/или други нарушения, извършвани от служителите	40 ⁹	103	Извършени са планираните комплексни и тематични проверки, като в случай на възникнала необходимост своевременно е актуализиран съответния годишен план за контролната дейност на Инспектората. От извършените през отчетния период проверки са изготвени над сто доклада до министъра, което надхвърля неколккратно заложената целева стойност. Голяма част от проверките са извънпланови, в т.ч. общо за периода са изготвени 72 бр. доклади до министъра от проверки по сигнал/и.		
Стратегическа цел № 22.8.: Ефективно и качествено осъществяване на дейности и контрол, с цел превенция и недопускане на корупционни прояви и поведение	Извършени проверки по Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, в това число и	52 ¹⁰	52	И през четирите години Инспекторатът на МТСП е осъществявал съответните дейности и контрол при спазване на действащото законодателство. Заложената целева стойност на индикатора	Изпълнена	1) Информационен; 2) Правни/регулаторни рискове, включващи и изменения и допълнения на нормативната уредба, касаеща превенцията и

⁹ Целевата стойност включва само планирани комплексни и тематични проверки. Броят на извънплановите проверки (по сигнали или по разпореждане на министъра) не може да бъде точно планиран, тъй като зависи от брой постъпили сигнали и брой извънредно възложени проверки.

¹⁰ Целевата стойност включва разпоредените със заповед на министъра на труда и социалната политика ежемесечни проверки по отношение новоназначени служители от министъра и проверка за изпълнение на задължението за подаване на ежегодна декларация за имущество и интереси в нормативно установените срокове

	производства за установяване на конфликт на интереси			за извършени проверки е изпълнена. Осъществен е предвиденият ежемесечен контрол. Извършени са и ежегодните проверки за своевременно изпълнение на вменени задължения на служителите за подаване на съответните декларации за имущество и интереси.		противодействието на корупцията; 3) Оперативни.
	Изготвен Антикорупционен план на МТСП и ВРБ и отчет на неговото изпълнение	12	12	Ежегодно е изготвян и утвърждаван от министъра Антикорупционен план на МТСП и ВРБ (общо 4 бр. АКП), отчитано е изпълнението на заложените в действалия план мерки – както годишно (одобрени от министъра 4 бр. годишни отчети), така и на полугодие (изготвени 4 бр. отчета към 30.06. на съответната година).		